

JAARGANG EDITIE

2018 / Zomer

Gratis
uitgave

Ontdek Schiermonnikoog

BENIEUWD WAT U ALLEMAAL
OP ONS EILAND KUNT BELEVEN?

NIET TE MISSEN
DIT KWARTAAL

- Heel veel Kom op Verhaal LF2018
- David de Boer met Mijn Mienskip
- Poeziewedstrijd De Zee
- Cultuurhistorische wandeling met Arend Maris

11

De Jantjes

23

Onderzoek naar de
konijnpopulatie

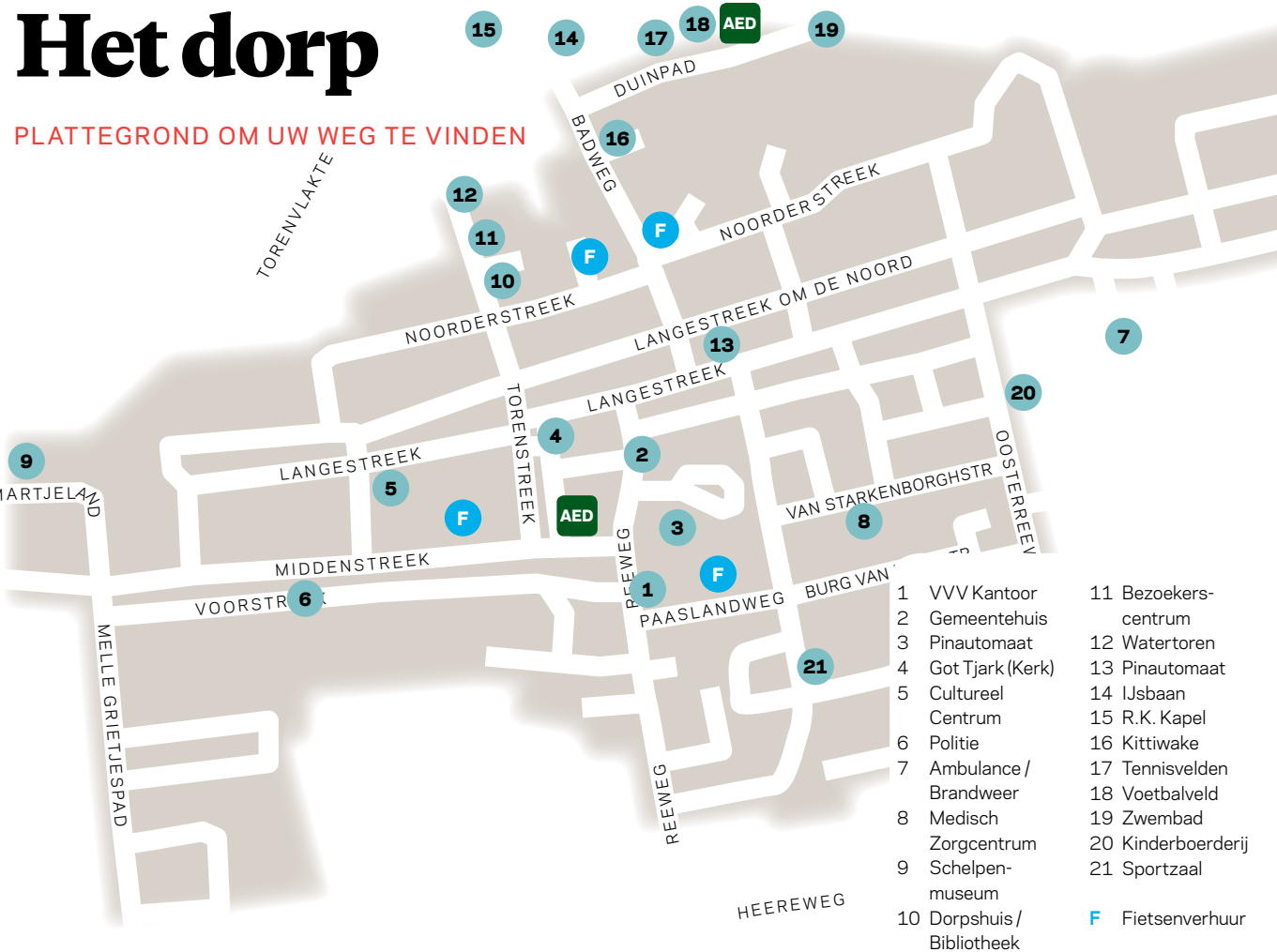
30

De Meisjes

Het dorp

PLATTEGROND OM UW WEG TE VINDEN

1 VVV Kantoor	11 Bezoekers-centrum
2 Gemeentehuis	12 Watertoren
3 Pinautomaat	13 Pinautomaat
4 Got Tjark (Kerk)	14 IJsbaan
5 Cultureel Centrum	15 R.K. Kapel
6 Politie	16 Kittiwake
7 Ambulance / Brandweer	17 Tennisvelden
8 Medisch Zorgcentrum	18 Voetbalveld
9 Schelpen-museum	19 Zwembad
10 Dorpshuis / Bibliotheek	20 Kinderboerderij
	21 Sportzaal
- F Fietsenverhuur

BELANGRIJKE ADRESSEN

Huisarts

Dokter Mw. P.S.C. Kouwenhoven
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
Maandag t/m vrijdag spreekuur en visites op afspraak. Voor het maken van een afspraak kunt u op maandag t/m vrijdag bellen tussen 08:30-10:00 uur en 14:00-15:30 uur. Vergeet uw zorgpas niet. Voor spoedgevallen is de praktijk ieder moment telefonisch bereikbaar.

Tandarts

Mw. T.C. Robberts
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531777 (uitsluitend op afspraak)

Fysiotherapeut

A. v.d. Meulen
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531927 (uitsluitend op afspraak)
Telefonisch bereikbaar tussen 12:30-13:00 uur.

Thuiszorg

Het Friese Land
tel. 0900-8864 (€ 0,10 p.m.), www.thfl.nl

Dierenarts

Dierenartsenpraktijk Dokkum
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog
tel. 0519-292526
Eénmaal per maand aanwezig, uitsluitend op afspraak.

Apotheek

Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
Geopend op maandag t/m vrijdag tussen 08:30-10:00 uur en 14:00-15:30 uur. In het weekend geopend om 12:00 uur. Uitsluitend voor spoed en zonder afspraak.

Politie

Voorstreek 28
tel. 0900-8844

COLOFON

Lytje Pole is de gratis informatiekrant van de VVV Schiermonnikoog en verschijnt viermaal per jaar.
28e jaargang, 3e kwartaal 2018
Jaaroplage: 40.000 expl.
Vormgeving: Studio Eke van Mansvelt
Drukkerij: NDC Print, Leeuwarden
Hoofdredactie: Jacqueline Mulder
Eindredactie: Henno Hogervorst, VVV Schiermonnikoog
Coverfoto: Thijs van den Berg
Fotografie: Bart Sikkema, Ilja Zonneveld, Jacqueline Mulder, Romy Dam, Thijs de Boer, VVV Schiermonnikoog.

Redactieadres:
VVV Schiermonnikoog
Reeweg 5 / Postbus 13
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-531233
redactie@vvvschiermonnikoog.nl

Aanleveren kopij
Heeft u kopij dat geschikt is voor deze krant? Stuur dit dan vóór 22 augustus naar: redactie@vvvschiermonnikoog.nl. Vanwege de soms grote aantallen kopij dat de redactie binnen krijgt, kunnen wij plaatsing helaas niet garanderen.

De Nationaal Park Schiermonnikoog pagina's zijn gemaakt door:

Teksten: Cynthia Borrás, Nathan Brinkman, Mia Michels, Jan Willem Zwart en Marijke Barhorst
Foto's: Cynthia Borrás, Judith Bouma, Josine Olgers, Bart Sikkema, Rob van Veghel, Francine Venselaar, vogelringstation Schiermonnikoog en Natuurmonumenten

Adverteren
Adverteren in Lytje Pole is voor leden van de VVV Schiermonnikoog mogelijk met korting. Wilt u ook adverteren neem dan contact op met de VVV Schiermonnikoog.

De informatie in deze krant is zo nauwkeurig mogelijk overgenomen. De VVV Schiermonnikoog aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor gevolgen van onjuistheden en onvolkomenheden die eventueel in deze krant vermeld staan.

AED's op het eiland

Het eiland telt negen AED's; draagbare toestellen die middels een elektrische schok het hartritme bij een hartstilstand kunnen herstellen. Een groot aantal eilanders is opgeleid om een AED te bedienen. De AED's bevinden zich bij: Spar Brunekreef, VV De Monnik, restaurant Noderstraun, drink- & eethuis De Berkenplas, strandpaviljoen de Marlijn, de jachthaven en op de veerdam. Ook de ambulance en politieauto zijn voorzien van een AED.

Tekenbeet?

Kijk op www.rivm.nl

VVV Schiermonnikoog

Meer actuele informatie over Schiermonnikoog? Laat u informeren aan de balie van het VVV-kantoor. Het VVV-kantoor is geopend op maandag t/m zaterdag van 9.30 tot 17.00 uur.

Reeweg 5
tel. 0519-531233

info@vvvschiermonnikoog.nl
www.vvvschiermonnikoog.nl
tel. 0519-53 12 33

Bekijk ook:

- www.vvvschiermonnikoog.nl/agenda
- Facebook @eilandschiermonnikoog
- Instagram @vvvschiermonnikoog
- Check ook de Schier APP!

De Lytje Pole Agenda kunt u afhalen bij het VVV-kantoor. Alles wat er op het eiland te beleven valt, staat op datum gerangschikt. Zo weet u in één oogopslag welke activiteiten er tijdens uw verblijf op Schiermonnikoog te doen zijn. De Lytje Pole Agenda verschijnt 10 x per jaar. U kunt uw activiteiten aanmelden via redactie@vvvschiermonnikoog.nl.

ING

In het VVV kantoor kunt u ook terecht voor uw post en bankzaken. Het postservice punt is geopend van ma t/m za van 09:30 - 17:00 uur. Het ING servicepunt is geopend van ma t/m vr van 09:30-12:00 uur en van 14:00-17:00 uur.

Mocht u tijdsintensieve handelingen hebben verzoeken we u een afspraak te maken met een van onze medewerkers.

Beter verhuren?

WIJ HELPEN U GRAAG VERDER.

VVV SCHIERMONNIKOOG

INHOUD

WELKOM

Algemene informatie	2
Welkom	3
Ontdek het eiland	5
Actueel	7
Muziek	9
Evenementen	11
Kinderactiviteiten	13
Sport & Spel	15

Fiets- & Wandeleiland	17
Reizen	19
Natuur	20, 21, 22, 23, 25
Excursies	27
Kunst	29
Exposities	30
Musea	31
Historie	33

Hulpdiensten	34
Kom op Verhaal	35
Ontspanning	36
Gemeente Schiermonnikoog	37
Kerknieuws	38
Getij	39

Welkom op Schiermonnikoog

Het Friese Waddeneiland Schiermonnikoog is één van de prachtigste en spannendste natuurgebieden van Nederland. Het mag zich dan ook met trots Nationaal Park noemen.

Vrijwel nergens anders zijn er op zo'n kleine oppervlakte zoveel verschillende landschappen te vinden: bossen en duinen vol geurige bloemen,

het oneindige strand, een uitgestrekte kwelder met ongerept uitzicht, en wadplaten vol vogels, véél vogels. Zelfs in het toeristisch hoogseizoen huizen op het vogeleiland Schiermonnikoog nog altijd veel meer vogels dan mensen!

Dé plek

Schiermonnikoog is 20 kilometer lang en 4 kilometer breed, en daar

mee verreweg het kleinste bewoonde Waddeneiland. In de natuur vindt de liefhebber alle rust en ruimte, in het dorp vinden eilander en gast elkaar op de gezellige terrasjes alsmede in de sfeervolle horeca en winkeltjes.

Hoe klein Schiermonnikoog ook is, het biedt grootse mogelijkheden en is dé plek om even helemaal weg te zijn.

“Nooit meer in de file naar je werk”

FAMILIE BRUNEKREEF, ONDERNEMERS IN DE SPAR

Als 18 jarig slagersmeisje ontmoette Marian haar groenteboer Eric, in -jawel- een supermarkt in Amersfoort. De liefde bloeide op en ze wisten het zeker: samen in de supermarktbranche verder. En zo geschiedde. Het gemis van een eigen onderneming kwam in alle jaren toch telkens weer boven drijven. Tijdens een regenachtige dag in hun vakantie in Turkije zag Eric dat de Spar van de familie Schut op Schiermonnikoog te koop stond. Bij thuiskomst heeft Eric een

mail gestuurd en zijn interesse in de winkel getoond. Hij achtte zijn kansen klein omdat daar vast wel een eilander in zou stappen. Niets bleek minder waar en samen met zoon Sjoerd maakten de Brunekreefjes uiteindelijk een nieuwe start en vertrokken naar het eiland. Hun zoon Jelle bleef aan de wal maar Marian gaat nog steeds naar haar kapper in Oudewater. Zo kan ze Jelle in ieder geval eens in de 5 weken zien. Vervelen komt niet voor in het woordenboek van de familie.

“Binnen 10 minuten loop je met de hondjes op het strand of in het bos. Voorbij de Marlijn is het, zelfs in het drukke zomerseizoen, heerlijk rustig. Nooit meer in de file naar je werk.” De rolverdeling is duidelijk. Eric is van de winkelvloer en het personeel. “Hij is tactischer en socialer dan ik”, volgens Marian. Zij is van de non-food, kassawerkzaamheden en de administratie. “Zij is veel preciezer dan ik”, volgens Eric. Sjoerd fietst er tussen door en bereidt zich voor op de toekomst.

meubelmakerij lijstwerk maatkasten

Bijna voor alles een oplossing!

André Bolhuis

Kerkpad 1, 9951 EP Winsum (Gn)
werkplaats: Touwslagersbaan 28, 9804 RJ Noordhorn (Gn)
www.andrebolhuis.nl • info@andrebolhuis.nl • 06-49934126

23 volledig ingerichte 2-6 persoons appartementen

- ✓ Gelegen in het centrum van het dorp
- ✓ Voorzien van eigen keukens, douche en toilet
- ✓ Incl. linnengoed, handdoeken en theedoeken
- ✓ Gratis draadloos internet
- ✓ Voor aanbiedingen zie onze website

www.schieronline.nl | info@schieronline.nl | 0519 53 12 72

Fiets nog even naar de bieb voor een boek!

Of een tijdschrift,
dvd of e-book

Leen de hele
zomer voor maar
5 EURO!

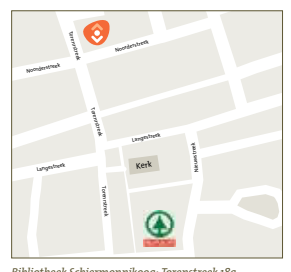
En krijg deze
shopper cadeau!

Ons vakantieabonnement:

- Drie maanden geldig
- Incl. e-books, luisterboeken en dvd's
- Abonnement stopt automatisch
- Leen boetevrij
- Verkrijgbaar van 01-05 tot en met 31-08
- Actie: nu slechts **5 euro**

Kinderen zijn natuurlijk gratis lid van de bieb!

Bibliotheek Schiermonnikoog: Torenstreek 18a

ontdekdebieb.nl /ontdekdebieb

de Bibliotheek
Schiermonnikoog

Proeven
Slapen
Genieten!

Restaurant - Lussalon - Hotelsuites

www.ambrosijn.nl | 0519-72 02 61

Langestreek 13 - Schiermonnikoog

iens
TOPPER
2013

www.zetstrabouw.nl

onderhoud - renovatie - verbouw - nieuwbouw - inbraakpreventie

Hoendiep 101 tel: 050-3121369 fax 050-3126434

Strandpaviljoen
"De Marlijn"
Schiermonnikoog - demarlijn.com

De meest noordelijke strandlocatie van Nederland;

Voor uw kopje koffie of drankje, borrelhapje of lunch en in het hoogseizoen ook voor uw diner. Daarnaast bieden wij uitgebreide mogelijkheden voor gezelschappen, feestjes, bruiloften e.d.

Standpaviljoen "De Marlijn"
Prins Bernhardweg 2, 9166 SH Schiermonnikoog
tel: 0519-531397 | info@demarlijn.com

WAT U NIET MAG MISSEN

De Monnik

Om de eerste bewoners van het eiland te eren, is in 1961 het standbeeld van de Schiere Monnik op het Willemshof naast het gemeentehuis onthuld. Kunstenaar Martin van Waning maakte dit bronzen beeld.

Vuurtorens (1)

In 1853 zijn op het eiland twee torens geplaatst, in opdracht van Koning Willem III. Met hun stilstaande lichten vormden zij bakens voor het scheepsverkeer. Wanneer de lichten van de twee torens samenvielen, wisten de schippers dat ze tussen de banken door van de Noordzee naar de Waddenzee konden varen. Aan het begin van de 20e eeuw kreeg de rode toren (Noordertoren) mechanisch, ronddraaiend licht, waardoor de witte Zuidertoren (nabij het huidige Bezoekerscentrum) overbodig werd. De witte toren is decennia in gebruik geweest als watertoren, en is nu in beheer van KPN. De rode toren is nog steeds 24 uur per dag bemand.

Kerken (4)

Wie met de boot het eiland nadert, ziet behalve de twee vuurtorens ook het torentje van de Got Tjark (Grote kerk) boven de huizen uitsteken. Deze kerk in het dorpscentrum is gebouwd in 1866. Halverwege de Badweg staat de Rooms Katholieke kapel, daterend uit 1915. En aan het einde van de Langestreek staat de voormalig gereformeerde kerk, nu het Cultureel Ontmoetingscentrum (COS).

Vredenhof

Op het Vredenhof – verscholen in het groen aan de Reddingsweg – liggen drenkelingen en oorlogsslachtoffers uit beide Wereldoorlogen, afkomstig uit onder andere Australië, Canada, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en Polen. Een aantal eilanders, waaronder hotelier Sake van der Werff, nam rond 1917 het initiatief tot de bouw van deze begraafplaats.

Bunker Wassermann

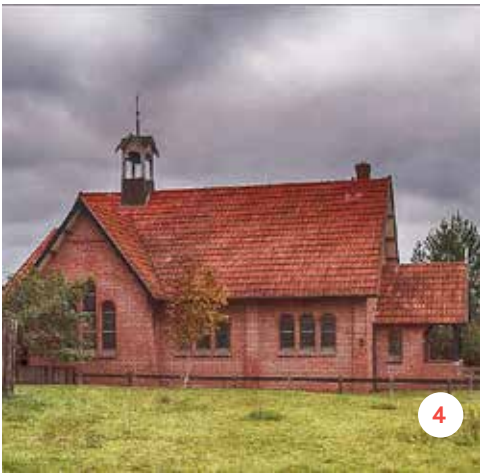
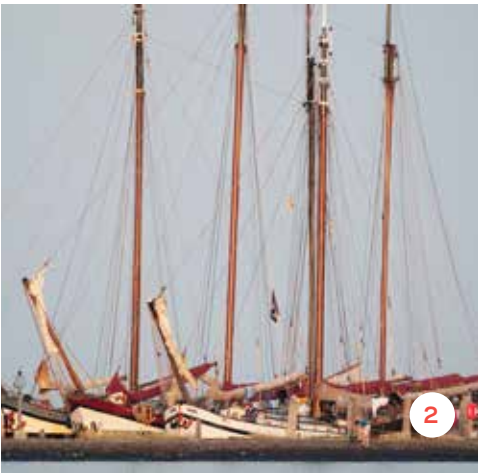
Aan de Prins Bernhardweg ligt bunker de Wassermann, een commando- en radarpost uit de Tweede Wereldoorlog als onderdeel van de Atlantikwall. De Wassermann is genoemd naar het radarsysteem dat op Schiermonnikoog nooit gefunctioneerd heeft. Direct na de bouw van de bunker is hier een duin omheen gemaakt; sinds jaren een geweldige uitkijkpost.

Eendenkooi

In 1861, een jaar na het ontstaan van de Banckspolder, creëerde de meest oostelijke boerderij in de polder een eendenkooi. Voorheen werd de kooi als jachtmiddel gebruikt, tegenwoordig geeft boer en kooiker Theun Talsma excursies op de Kooiplaats.

Westerplas

De westkant van het eiland was oorspronkelijk ook kwelder, tot het in 1962 van de Waddenzee werd afgesloten. Het zoetwatermeer dat ontstond is een heus vogelparadijs geworden, goed te bezichtigen vanuit de vogelkijkhut.

Jachthaven (2)

In 1927 werd de eerste aanlegsteiger aangelegd, aan de zuidkant van het eiland. Voorheen ging de postboot op het wad voor anker en werd alles en iedereen per paard en wagen van en naar de boot gebracht. In 1962 werd de huidige aanlegsteiger in gebruik genomen, en kreeg de oude haven de functie van jachthaven. De jachthaven is gemiddeld 1.50 m diep en biedt plaats aan ongeveer 120 schepen.

Walviskaak

De walviskaken in het dorpscentrum herinneren aan de walvisvaart, waarbij meerdere eilanders in de na-oorlogse jaren betrokken waren. Eilander Klaas Visser is zelfs jaren kapitein van de Willem Barendsz geweest, het moederschip van vele expedities. In 1950 nam hij na één van zijn laatste reizen de onderkaak van een 32-meter lange blauwe vinvis mee naar huis, geschoten in de Zuidelijke IJszee. Deze kaken staan nu in het dorpscentrum, voor galerie Ogygia, waar vroeger de zeevaartschool gevestigd was.

Bakens (3)

Op de kwelder, aan de oostkant van het eiland, staan twee bakens: de Kobbeduinen en het Willemsduin. Vroeger werden op deze bakens en op de westpunt van het eiland vuurpotten gestookt, om de zeevarenden de weg te wijzen. Verhalen gaan dat eilanders expres ook vuurtjes op het strand stookten zodat schepen (roofgoed) op de banken liepen.

*Fier, heel fier fan't drokke livven,
Mooi de gotte see ferbeeuw'n,
Lei in plak, dat us so nooi is,
Dat is us gebeurtegreeuw'n.
Tichtby wer de brauning klond're,
Op'e banken feur de waal,
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.*

Ver, heel ver van het drukke leven
Met de grote zee verbonden
Ligt een plek, die ons zo dierbaar is
Dat is onze geboortegrond.
Dicht bij de klotsende branding
Op de banken voor de wal
Horen wij de eerste klanken
Van onze mooie moedertaal.

Vakantiehuisje op Schiermonnikoog - www.lente.nl

Huisje Lente op Schiermonnikoog

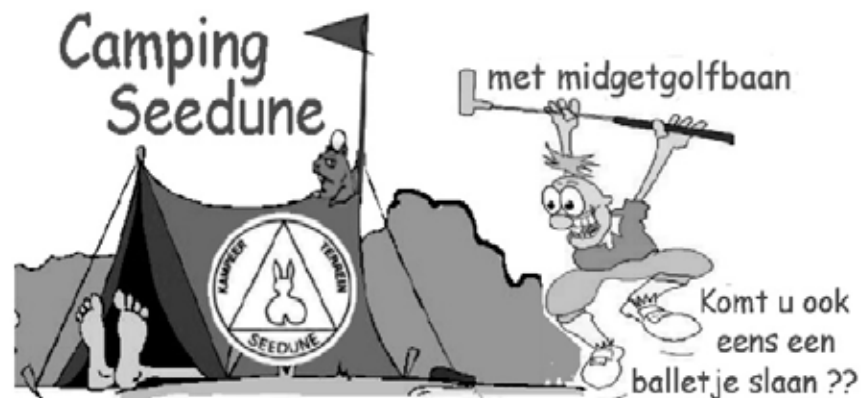
VEEL PRIVACY
TUIN OP
HET ZUIDEN

Sfeervol vakantiehuisje te huur

Huisje Lente is een nieuw, gezellig ingericht vakantiehuisje voor 2 personen. Vrijstaand, met grote tuin en rustig gelegen aan de rand van het oude dorp. Het gezellige centrum van Schiermonnikoog is om de hoek. In een kwartiertje lopen bent u al bij de duinen, het strand en de zee. Heerlijk uitwaaien met uw hondje, want die mag mee! Boek nu, voor meer informatie of reserveringen:

www.lente.nl 06 151 55 902 mail:info@lente.nl

waar u gezelligheid, rust en ruimte midden in de natuur kunt vinden.
Seeduneweg 1, 9166 RX Schiermonnikoog ☎ 0519-531398 WWW.SEEDUNE.NL

Overnachten bij Onder Zeil en een heerlijk *Diner aan zee*.
Bekijk de website! Arrangement met Marina aan 't Wad!

Bed & Breakfast | Nautische lifestyle & watersportaccessoires
Reeweg 8 Schiermonnikoog 0519 720530 info@onderzeil-schiermonnikoog.nl

www.onderzeil-schiermonnikoog.nl

24/7 watertaxi from and to the island

24/7 WATERTAXI

Free parking at Lauwersoog

Max. 12 passengers

Call us at +31 (0)519 349133 | follow us at twitter @wadden_taxi
FB Watertaxi naar Schiermonnikoog | www.bms-bv.com

STREEK 56

drogisterij & kinderkleding

maat 56 t/m 176

LANGESTREEK 56 | 9166 LD SCHIERMONNIKOOG | 0519 531962 | WWW.STREEK56.NL

TOX
BAR eten
drinken
dansen

Elke dag een
feestje!

www.toxbar.nl | facebook.com/toxbar | 0519-53 13 73

SCHIERMONNIKOOG

Bleekneusjes op Schiermonnikoog

Een waterscheiding tussen twee koloniehuisen aan de Badweg

Tot halverwege jaren zestig waren op Schiermonnikoog twee koloniehuisen in gebruik: het Katholieke st. Egbert en het Christelijke Elim. Beiden stonden aan de Badweg maar van onderling contact was geen sprake...

Bleekneusjes waren kinderen uit armere milieus die op doktersadvies zes weken moesten aansterken in ‘gezonde streken’ onder een strikt regime van rust, reinheid en regelmaat.

St. Egbert

Toon Oomen: “Het was 1962, ik was zeven en kwam uit een liefdevol gezin uit Oosterhout. Ik was een ingewikkeld jongetje en liep vaak weg van school en belandde in het circuit van psychologen en psychiaters. Zes weken naar een koloniehuis zouden me wel harden. Dat heeft totaal niet gewerkt. Ik heb alleen maar gehuild. Ik vond het allemaal vreselijk. Het slapen op zaal. De eindeloze wandelingen door de duinen. Ze hadden me wijsgemaakt dat als je geraakt werd door de lichtbundel van de vuurtoren, je levend zou verbranden. Verschrikkelijk bang was ik daarvoor. Ik had geen vriendjes. De enige plek waar ik me goed voelde was het kapelletje naast het koloniehuis. Uiteindelijk is het helemaal goed met me gekomen, hoor. Ik heb het conservatorium afgerond maar mijn jonge jaren waren wel lastig.”

Annelies van der Geest werkte van 1964 tot 1965 op het Katholieke st. Egbert. “Ik kwam uit Utrecht. Ik was toen 18. Ik weet nog dat mijn ouders op bezoek kwamen. Mijn vader vond het zo’n sjoefele bedoening dat hij mij eigenlijk gelijk weer mee naar huis wilde nemen. Maar ik wilde niet. Want ik had inmiddels iemand ontmoet die ik graag nog vaker zou zien.” Op Schiermonnikoog waren vrijwel geen katholieken, dus werd de Egberters verboden met de eilanders om te gaan. Dat lukte misschien wel met de kinderen die op st. Egbert zaten. Maar met de kinderverzorgsters...

Van der Geest: “Wij waren ontzettend ondeugend. Als je slaapdienst had, dan moest je met je groep op zaal slapen maar ik had contact gemaakt met een vriend van de klusjesman van st. Egbert. We hadden afgesproken dat ik naar buiten zou sluipen zodra de directrice haar avondronde gemaakt had. Daar stond hij, fles jenever onder de arm. We zochten een duinpan op. En dan om een uur of 3 weer terug de slaapzaal op. Er was gelukkig niets gebeurd met mijn groep in de tussentijd. Het jaar erop ben ik met hem getrouwd. Het was een heel gelukkig huwelijk.”

Elim

Reina Bakker was 17 toen ze in 1959 haar praktijkjaar tot kinderverzorgster moest doen. “Ik kende Schiermonni-

koog van de vakanties. Ik kon in Elim terecht en verheugde me enorm op mijn eerste werkervaringen. Maar de praktijk viel me die eerste weken verschrikkelijk tegen: alleen maar schoonmaken, opruimen en in de keuken helpen. Ik vond het zo vreselijk, dat ik na een paar weken besloot het eiland af te vluchten. Terwijl ik in de hal stond werd ik door de directrice in mijn nekvel gegrepen. “Waar dacht jij heen te gaan jongedame?”. Ze liet me naar huis bellen. Mijn vader nam op. Hij was onverbiddelijk: “Je blijft daar en je steekt je handen uit

de mouwen!”. Dus ik bleef en kreeg er steeds meer plezier in. Stiekem uitgaan met de jongens van het eiland. Veel naar buiten met de kinderen. Ik ben als een van de allerlaatsten van Elim weg gegaan, toen het dicht ging. Op het eiland komt er soms nog wel eens een man of vrouw naar mij toe, die mij herkent van de tijd dat ze als bleekneusje in Elim verbleven. Ik zie het vaak direct: dat is vast een Elimiet.”

Zie verderop in deze krant de aankondiging van de theatrale wandeling!

Gribusbende in It Aude Kolonyhûs

’s Werelds meest ludieke receptie

Meteen bij binnenkomst is het duidelijk! Gribus, het Rariteitenkabinet aan de Badweg, is terug van weggeweest. Harma en Yde Jasper Talsma vertellen: “Toen we rond 2007 stopten, hadden we het idee ooit nog wel eens terug te komen”. In welke vorm, daar hadden ze toen nog geen idee over.

In de laatste 11 jaar is It Aude Kolonyhûs (voormalig koloniehuis voor bleekneusjes) langzaam gegroeid van een kleinschalige logiesverstrekker naar een unieke accommodatie met 12 appartementen waar in totaal meer dan 80 gasten kunnen verblijven. Zeer geschikt voor grotere groepen die kiezen voor luxe, comfort, ruimte en autenciteit. Maar je kunt ook prima boeken voor 2 of 4 personen.

In de receptie van It Aude Kolonyhûs is de zo bekende en vertrouwde Gribusverzameling terug te vinden. Zo is de hele walvisvangst met de Willem Barentsz van A tot Z uitgebeeld en kun je zien hoe de walvissen het achterdek

op werden getakeld en uiteindelijk in de traankookpot verdwenen. Ook de oude fotowand uit hotel Duinzicht is terug te vinden en natuurlijk de indrukwekkende taferelen van de Gribusmannetjes. De tegels op de vloer zijn afkomstig uit Vietnam en komen van eilander Maarten Perdok. Harma verkocht deze tegels onder andere in haar woonwinkel. Uit Vietnam komen ook de hout gesneden panelen onder de vitrines. Tijdens de opening waren de 4 eilander oud-walvisvaarders uiteraard ook van de partij. Jasper kan nog wel uren doorgaan met vertellen over zijn schatten. Hij wijst mij nog op de blikseminslag, het pak van Sinterklaas, een originele wolfskop uit de Efteling, de aorta van een potvis op sterk water...

Tijdens openingstijden van de receptie (zaterdag, zondag en woensdag tussen 11:00 en 13:00 uur) kun je al deze rariteiten gratis komen bezichtigen. Laat je verwonderen en als je geluk hebt is Jasper zelf aanwezig en mag je hem het hemd van het lijf vragen.

Hotel van der Werff ANNO 1726

Eerste en oudste
hotel ter plaatse

Origineel interieur

Sfeervolle ouderwetse
gelagkamer

Reeweg 2 9166PX Schiermonnikoog 0519531203

hotelvanderwerff.nl

De Ware Jakob

*Gezellig uit eten op Schiermonnikoog.
Laat u verrassen door onze
gevarieerde keuken.*

Langestreek 46
9166 LD Schiermonnikoog

0519 - 531687
dewarejakob.nl

UITZONDERLIJK WONEN

Bent u op zoek naar een huis op Schiermonnikoog of bent u voornemens uw waardevolle bezit te verkopen, dan is Verver Jet Winters Makelaars uw specialist. Van oudsher is ons kantoor vergroeid met dit unieke natuureiland. Wij brengen ook hier met succes vraag en aanbod bij elkaar!

VERVER
JET WINTERS
MAKELAARS

WWW.VERVERJETWINTERS.NL
INFO@VERVERJETWINTERS.NL
RIJKSSTRAATWEG 26A
9752 AE HAREN
TELEFOON: 050 - 534 05 15

RETTEKETET

SCHIERMONNIKOOG

echt mooi goed, natuurlijk

**Ik raak geïnspireerd door
mijn omgeving, het
eiland Schiermonnikoog.**

Simpele lijnen en kleuren komen
terug in mijn winkel. Gepas-
sioneerd ga ik steeds opzoek
naar een mooie collectie.

Producten met een hart en een
ziel. Producten die zoveel
mogelijk groen zijn en dichtbij
geproduceerd worden.

Janet

Onze merken

Contact

SYLVER

alchemisto

TOMS

NOOSA

pom

MOSCOW

PENN&INK N.Y

Prins & Poels

YAYA

&

Studio mhl.

gilliet

ZUSS

De afgebeelde artikelen geven een indruk van onze wisselende collectie.

“CULINAIR GENIETEN”

Om de
Noord
HOTEL BRASSERIE
SCHIERMONNIKOOG

Langestreek 66
9166 LE Schiermonnikoog
0519-700200
Info@hotelomdenoord.nl
Www.hotelomdenoord.nl

15 JULI

Tuinconcert Om de Noord

“Jazz & Friends”; leerlingen van het Artez Conservatorium verzorgen ook dit jaar weer het tuinconcert in de overtuin van Om de Noord. Traditionele Jazz, Jazz standards en Blues in een swingend jasje.

21 JULI

Piter Wilkens & Trio + foto

Piter is inmiddels geliefd en gelauwerd als troubadour en singer-songwriter en niet meer weg te denken uit de Friese muziekwereld. Het avondconcert van Piter Wilkens & Trio vindt plaats in het Cultureel Centrum Schiermonnikoog.

28 & 29 JULI

SchierSong Festival

Alweer de vijfde editie van dit festival start met een open podium in de kantine van Camping Seedune. Voor deze avond kan iedereen zich aanmelden die een eigen song of cover wil laten horen. Op de tweede dag laten diverse getalenteerde songwriters hun liedjes horen in Strandpaviljoen Paal 3. Het SchierSong Festival is een persoonlijk, niet commercieel, initiatief van Annette Vogel en heeft als doel om voor diverse onbekende songwriters en dichters een natuurlijk podium te creëren dat past op het eiland Schiermonnikoog.

2 T/M 5 AUGUSTUS

Percussie- & dansweekend

Het Djembé Dramé weekend vol Afrikaanse percussie en dans is er weer! Professionele Afrikaanse dans- en percussielessen, heerlijke Afrikaanse schotels, gezamenlijk eten uit Afrikaanse schalen, elke avond muziek- en dansfeesten. Het slotfeest is een swingende West-Afrikaanse avond in het Dorpshuis met presentaties van de groepen en een optreden van de docenten en iedereen die op het podium wil komen. Natuurlijk ook met lekkere tunes van DJ Joep!

19 AUGUSTUS

Dixielunch Om de Noord

In de tuin van het hotel wordt een zomerse lunch geserveerd en omlijst met ouderwetse Dixieland muziek. Een middag vol ontmoetingen en verhalen onder de oude kersenboom.

31 AUGUSTUS

!! KOM DANSEN DAN !! (reprise)

Jellyfish & Van Plan presenteren een geweldige muzikale show van Bert Vischer (Alias: Don Pescatore), zijn Alcatraz Orchestra (Noordpool Orkest o.l.v Reinout Douma) en gastartiest Jim van der Zee (winnaar van The Voice 2018) waarbij niemand stil kan blijven zitten. En dat hoeft ook niet... Wij nodigen iedereen op 31 augustus uit met ons mee te dansen aan De Berkenplas op Schiermonnikoog. Bert Visscher zal in plaats van solo, nu samen met zijn 3 charmanten ‘Mama’s from prison’ zangeressen en het 24 koppige Alcatraz Orchestra hits uit het heden en verleden ten gehore

1 SEPTEMBER

Openingsconcert ‘Current’

In het Cultureel Ontmoetingscentrum (COS) speelt Veronika Skuplik viool waarbij ze zich laat inspireren door beelden van Foppe Schut. In dit concert wordt een samen-stroming van beeld en geluid op een unieke wijze vormgegeven. De beelden die hij zal vertonen zullen gebaseerd zijn op haar muziekkeus. Een wisselwerking pur sang zoals dat gaat bij een innige samenwerking. Bij de opening van de kunstroute zal deze performance haar wereldpremière beleven. Veronika Skuplik studeerde in 1992 af aan de Academie voor oude muziek te Bremen en is sindsdien een veel gevraagd freelance barok-violiste. Foppe Schut studeerde in 1994 af aan de Fotoacademie in Haarlem. Sindsdien werkt hij als freelancefotograaf in binnen- en buitenland.

16 SEPTEMBER

Opera Om de Noord + foto

Samen met het Coco Collectief uit Den Haag. Het collectief zingt een gevarieerd liedrepertoire in eigen arrangementen, van Brahms tot Cage, Piazzolla en het speciaal voor hen gearrangeerde ‘Bangalore’ van Rembrandt Frerichs.

22 SEPTEMBER

Skaad oer it Waad + foto

Hoe klinkt de nacht..... bij de Bank van Banck. ‘Skaad oer it Waad’ is een nieuwe compositie van Herman Peenstra, geïnspireerd door de nacht. De muziek van deze nachtsuite is een bijzondere mix van klassiek, minimal en folk. ‘Skaad oer it Waad’ klinkt betoverend en filmisch en brengt je in een andere wereld waar je de geheimen van de nacht beleeft.

SCHITTEREND SCHIERMONNIKOOG

Wist je dat...

Wist je dat je op SchitterendSchiermonnikoog.nl kunt meedenken en meebeslissen over alles wat speelt in de natuur van Schiermonnikoog?

Maar er is nog veel meer....!

Kijk voor het volledige evenementenaanbod op www.vvvschiermonnikoog.nl of in de Lytje Pole Agenda!

Paardrijden op Schiermonnikoog

Ontdek Schiermonnikoog per huifkar of vanaf een paardenrug

Wij bieden aan:

- Strandritten
- Bosritten
- Huifkartochten
- Wandelpony's
- Ponykampen

STAL FLORIDA
Mts Holwerda-van der Bijl
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog

Telefoon: 06 41 91 87 02
Email: stalflorida@gmail.com

www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl
www.harthoornhuifkarren.nl

Hellema notaris

Dokkum | Ameland | Schiermonnikoog

Hogepol 18, 9101 LZ Dokkum
Tel: 0519 29 49 15
info@hellemanotaris.nl
www.hellemanotaris.nl

De notaris voor
Noord Oost Friesland

Drink- & Eethuis,
met snack- & ijskiosk,
groot en beschut zonneterras,
goed zwemwater en speelstrand

drink & eethuis de Berkenplas

Prins Bernhardweg 1
Schiermonnikoog

tel. 0519 531570
www.schiermonnikoog-horeca.nl

ook voor groeps catering hét adres!

Schiermonnikoogsche Vlooienkruid

Sinds kort is dit het nieuwe eilander streek-product. Dit kruid groeit op de kwelders en brakke gronden aan de kuststroken. Het is echter een beschermde plant, en staat op de zgn. Rode lijst.

Door de huidige eigen kweek en verbouw is er nu de mogelijkheid om dit kruid van eigen oogst te vermarkten. Vlooienkruid is al eeuwen bekend bij de Schiersche Zee en Walvisvaarders, als middel tegen mot en ongedierte in hun zeemanskisten. Als Eilander kinderen aan de wal gingen studeren, kregen ze van thuis een bosje vlooienkruid mee, om die bij het gastgezin in het stromatras te stoppen, dan kwamen ze tenminste niet onder de vlooiën thuis.

In de literatuur wordt ook de insectenwerende werking aangeprezen. Het puur natuur product wordt verkocht als anti vlieg/mug weermiddel, als cadeautje, of als een speciaal eilander herinnering. De naamsbekendheid van **Schiermonnikoogsche vlooienkruid** evenaart hiermee de andere eilanden producten, als Texelse wol en Cranberries van Terschelling. Dit product is het hele jaar te verkrijgen bij:

Kantoor van het
V.V.V. Reeweg 5
Schiermonnikoog.
Drogisterij Kolstein.
Langestreek 56
Schiermonnikoog
Of www.schiermonnikoogshop.nl

eten, drinken
& genieten...

Noderstraun

Dineren en lunchen met uitzicht op zee...

Tevens verhuur luxe appartementen

Badweg 32 | 0519- 531940 | www.restaurantnoderstraun.nl | info@restaurantnoderstraun.nl

RIJSBERGEN
Voor Logies & Ontbijt
Knuppeldam 2, Schiermonnikoog

0519 – 531 257
www.rijsbergen.biz
info@rijsbergen.biz

Een klein hotel met een informele sfeer.

Gelegen aan de oostelijke rand van het dorp met een tuin & terras op het zuiden.

Meer informatie vindt u op onze website.

U bent het hele jaar welkom.

7 JULI

De Jantjes!

Theatergezelschap De Springplank uit Amersfoort voert de musical De Jantjes in het COS. Deze eenmalige voorstelling mag u niet missen! De vrolijkheid en de oer-Hollandse liedjes zullen u een

fantastische avond bezorgen! De cast die naar Schiermonnikoog komt, heeft inmiddels al tal van andere musicals in Nederland gespeeld waaronder The West Side Story, Badgirls en de klassieker Heerlijk Duurt Het Langst!

10 & 11 JULI

Ringrijden & Concours Hippique

Voor de 50e keer dit jaar op Schiermonnikoog aan de Knuppeldam en op de Langestreek ter hoogte van de Tjattel. Kom genieten van kortebaandruiverij, rassendefilé, het traditionele ringsteken en verschillende springrubrieken. Het dweilorkest De Hollumer Gromkes zorgen voor muzikale omlijsting.

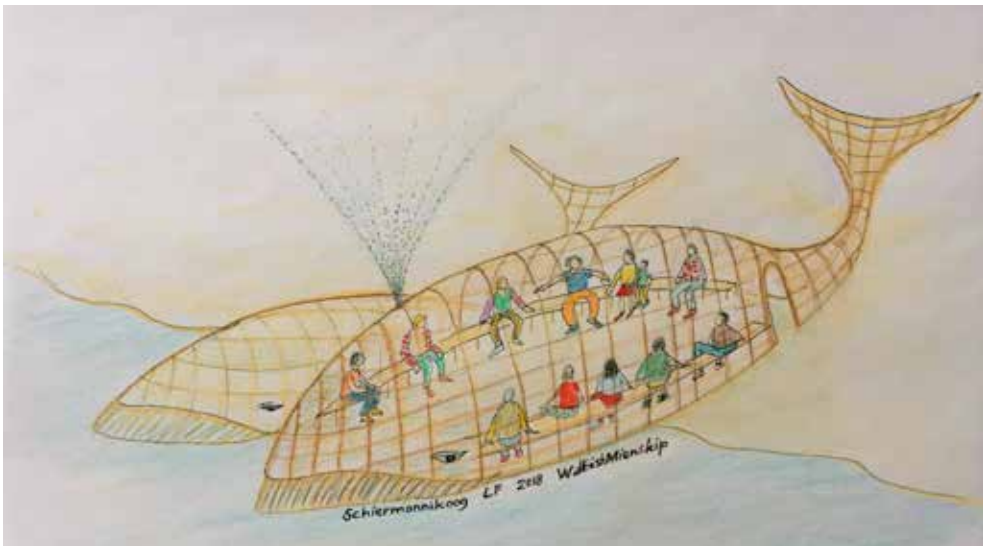
Voor tijden, locaties, prijzen en kaarten kijk op vvschiermonnikoog.nl

21 JULI

Feestdag van Walfisk Mienskip

Op het wad bij Schiermonnikoog wordt door jongeren o.l.v. kunstenaar Ludy Feyen i.s.m. Garda Meerdink van AtelierSchier een reusachtige walvis met haar kalf gebouwd. Het is een oproep om de plastic-soup vervuiling tegen te gaan, om bewust om te gaan met onze rijke zee en al het leven daarin. In de walvis kun je elkaar ontmoeten en luisteren naar verhalen van de zee. Deze feestdag start met de oplevering en de doop van de walvissen met medewerking van Burgemeester Ineke van Gent. Daarna kun je de hele dag terecht op

het wad bij de jachthaven. Naast zang van Sita en Marije is er een braderie met informatie over Schone Zee. Er wordt een film over en voor jongeren vertoond, je kan wensen schilderen en er zijn verhalenvertellers. De kinderen kunnen zich uitleven met schelpen versieren en sieraden maken. Er is muziek en walviszang in de walvis. Aan het eind van deze feestelijke middag zingt de Friese troubadour Piter Wilkens. Piter heeft speciaal voor deze dag een nieuw lied geschreven. Deze dag wordt georganiseerd door Stichting Waddenwerk en Organisatie Walfisk Mienskip.

22 JULI

Dag van de walvisbeleving

Onder leiding van ervaringsdeskundige Saskia Bosman kun je vandaag mediteren in de walvis op het wad bij de jachthaven. Later op de dag is er een meditatie aan zee en een gezamenlijke wandeling naar Paal 10. Tot slot is er een avondmeditatie in de walvis.

27 T/M 29 JULI

Bleekneusjes

Een unieke theatrale wandeling door het landschap en de tijd. Een muzikale voorstelling waar herinneringen van oud-bleekneusjes, kinderverzorgsters, vluchtelingen en Adriaan van Dis de basis vormen. Een project vanuit de Werkteatertraditie. Waar journalistiek onderzoek, improvisatie van de makers en samenwerken centraal staan. Een voorstelling van Hans Man in 't Veld, Koen Jantzen, Jasmijn Snoijink en Marlies Bosmans in samenwerking met een groep jonge getalenteerde theatermakers en tekstbijdragen van onder anderen Adriaan van Dis. Een verhaal over anders zijn. Bij een groep willen horen. Over je ontheemd voelen en heimwee. Over de tussentijd en de tijd die voorbij gaat.

7 & 8 SEPTEMBER

Theater aan Zee De Potvis

Onder leiding van regisseuse Grytha Visser gaan 4 enthousiaste spelers het stuk De Potvis (Frank Houtappels) spelen op het terras van het sfeervolle strandpaviljoen Paal 3. Deze tragikomedie gaat over twee zussen en hun moeder. Welke keuzen zijn er ooit gemaakt? Kan het roer nog om? Welke rol speelt de buurman hierin?

14 T/M 16 SEPTEMBER

Yogafestival

Wegens succes vervolgd!! Intiem yoga evenement voor jong en oud, het hele gezin en voor iedereen die een weekend lang met de wind door de haren en met de voeten in het zand yoga wil ontdekken, relaxen en genieten. Yoga meditatie, massage, kindereactiviteiten, natuurbeleving, muziek, lekker eten en meer! Er is een enorm gevarieerd aanbod gedurende dit weekend. Wat dacht je van: Hatha yoga, kundalini, power yoga, mannen yoga, chakra workshop, yin, dans yoga, yogahour, slowflow, vinyasa, critical alignment, Acro yoga, meditatie, kinderyoga en natuur excursie.

Wij brengen (en halen) uw fietsen bij uw vakantieadres
Zo ontspannen moet vakantie zijn

Reserveer je fietsen
gemakkelijk online

Beleef Schiermonnikoog
op je eigen manier

Fietsverhuur Schiermonnikoog

www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Middenstreek 10 & Badweg 6 Schiermonnikoog 0519 531 104 / 06 23 35 46 18

INSTALLATIE:
GAS, WATER, ELEKTRA,
SANITAIR & KOELTECHNIEK
LOODGIETERSWERK
DAKBEDEKKING

VERKOOP:
* Wasmachines
* Koelkasten
* Radio & TV
* Gastoestellen
* Sanitair
* Enzovoort

installatiebedrijf

Langestreek 86 - Schiermonnikoog

Telefoon 05195-31345 - Fax 05195-31658

Schierfiets

Kom fietsen op Schiermonnikoog de mooiste plek van Nederland.
U kunt gemakkelijk bij ons reserveren via de website.
Fietsen worden op verzoek afgeleverd op uw vakantieadres.

U vindt ons naast de Schiermonnikogervishandel aan de Noorderstreek.

Schierfiets. Noorderstreek 32, 9166 NR Schiermonnikoog,
tel. 0519 531700 b.g.g. 0519 531636, email. info@schierfiets.nl
alle dagen geopend van 9:00 tot 18:00
voor meer informatie kijk op www.schierfiets.nl

SCHELPEMUSEUM PAAL 14

Thijs & Annelies de Boer, Martjeland 14, tel.nr. 0519-531663
www.schelpenmuseum.nl; tw.deboer@knid.nl

Schelpen en zeebeesten van Schiermonnikoog, maar ook wrakhout,
barnsteen en meer dan **1500 soorten schelpen** uit andere landen.
Alles is zelf gevonden; niets is gekocht of gekregen.

In principe elke dag open van 14.00 tot 17.00 uur en van 20.00 tot 22.00 uur
(zie bord bij het museum). Toegang € 2 p.p.; tot 12 jaar € 1 p.p. Groepen kunnen in
overleg ook op andere tijden het museum bezoeken. Kaartje is uw gehele vakantie geldig!

Tevens verzorgen wij excursies via het VVV-kantoor

fijn op vakantie

Fijn op Vakantie, uw verhuurpartner op Schiermonnikoog

Vakantiehuis verhuren?

- ✓ Boeken uit Nederland en Duitsland
- ✓ Geschikt voor mobiel boeken
- ✓ Eigen verhuurkalender

www.fijnopvakantie.nl/verhuren +31(0)88 900 1555

TEAM- FAMILIE- EN GROEPSUITJES

vliegen – boogschieten – blokarten – strandgolf – bodyboarden – kanovaren
&

ARRANGEMENTEN

ZOMERPROGRAMMA

WWW.REACTIEF-BUITENSPORT.NL

op het Noordzeestrand van Schiermonnikoog
overgang Westerhofpad naar het strand

reactief@dds.nl

06 30565423

ontdek Schiermonnikoog!

vvvschiermonnikoog.nl

KINDERACTIVITEITEN

Kittiwake Kinderdisco

Het jeugd& jongerenwerk van Schiermonnikoog organiseert iedere zaterdag een echte kinderdisco voor kinderen van 6 t/m 11 jaar. De dj laat alle kinderen lekker dansen en springen, met de wekelijkse danswedstrijd als hoogtepunt! Tijdens de kinderdisco is de bar geopend voor chips, snoep en drinken.

Jeugdsoos

Iedere vrijdag en zaterdag zijn tieners van 12 t/m 16 jaar van harte welkom om samen muziek te luisteren, televisie te kijken, spelletjes te spelen, of gewoon lekker te chillen. Ook tijdens de jeugdsoos is de bar geopend.

Meer weten? Kijk bij Zien & Doen op www.vvvvschiermonnikoog.nl

Films

Het Dorpshuis draait iedere vakantie de nieuwste jeugd- en familiefilms.

Nieuwsgierig? Bekijk de affiches op het Dorpshuis of check de filmagenda op www.dorpshuis-schiermonnikoog.nl.

Jutters Fa(a)m(ke)

Kunstenares Klasiena Soepboer geeft iedere zaterdag van 11:00 tot 12:30 uur een kinderworkshop in het KunstFaam-Lab. Kinderen van 6 t/m 12 jaar mogen daar knutselen met gejut materiaal!

Meer informatie: www.kunstfaam.nl.

Wist je dat...

er op de Oosterkwelder ongeveer 200 paar lepelaars broeden?

Dier- en Speelweide Witte Winde

Hier kom je om lekker buiten te spelen. Dat kan op vele manieren. Je kunt alleen komen en spelen met de kinderen die er zijn of je komt met je vrienden of familie. Witte Winde heeft een grote variatie aan speeltoestellen, van een wipkip en draaimolen voor de allerkleinsten tot een kabelbaan voor de stoere binken. Ook kun je er klimmen en klauteren, je balbehendigheid oefenen en aan de rekstokken hangen. Verspreid over het terrein staan enkele picknicktafels waar de ouders lekker kunnen uitrusten en een oogje in het zeil kunnen houden. Voor de sportliefhebbers staat de pannakooi garant voor een goed partijtje pannavoetbal. En natuurlijk mag de pingpongtafel

niet ontbreken! In de Witte Winde zijn ook dieren die je op schoot mag hebben, je kunt ezel rijden, knuffelen met de geiten, onder begeleiding de varkens en toekomstige herten aaien. Verder hebben we Soay schapen, knaagdieren, kippen, een haan en twee hennen. We hebben 4 hertjes op onze hertenweide! Deze jonge hinds zijn gek op vers fruit, bladgroente en wortel- en knolgewassen (geen citrus of aardappel). We zijn dan ook blij met alle donaties in die vorm. De hinds zijn heel nieuwsgierig en vinden hun nieuwe omgeving best nog een beetje spannend. Kom je ze ook bewonderen? De volière krijgt binnenkort een make-over en we hebben 3 nieuwe kippen in de toom waarvoor we een nieuw kippenhok willen maken. Het oude hok zal de komende winter niet doorkomen. Daarom hebben we hiervoor een donatie bus hangen. Let op: de dieren mogen in verband met kans op voernijd niet gevoerd worden. Zie hiervoor ook de huisregels die je op het gebouw kunt vinden. Ook hebben we sinds kort een leuke verkoophoek waar mooi breiwerk van onze vrijwilligers wordt verkocht: handgemaakte knuffeldieren, koelkastmagneten en andere leuke cadeautjes. De opbrengst komt ten goede aan de dieren van de kinderboerderij.

Meer informatie: www.wittewinde.nl

Op avontuur met Lytje Willem

Denk jij een lekker rustige tijd op Schiermonnikoog te beleven? Lytje Willem denkt daar héél anders over! Hij neemt jou tijdens alle schoolvakanties mee op de grootste avonturen en laat je het eiland op een manier beleven die je niet eens had durven dromen... Want wat denk jij van vliegers maken, een survival, pizza's bakken, een voetbaltoernooi, broodjes bakken boven een zelfgemaakt vuur, een vreselijk spannende spooktocht, pijl & boogschieten en strandzeilen?! Oh wacht, vergeet ook niet de bingóóóó, zandkastelen bouwen en een oergezellige oud-Hollandse spelletjesavond. Pfff... en dat is nog lang niet alles!!

Op www.lytjewillem.nl kun je lezen op welke avonturen Lytje Willem gaat. En ook bij de VVV hangt het volledige activiteitenprogramma, plus actuele informatie. *Ps. Je bent zeker wel heel benieuwd geworden wie toch die Lytje Willem is? Vroeger woonde deze kleine man (Lytje is eilander taal voor klein) op Schiermonnikoog en beleefde daar de grappigste avonturen. Vraag maar eens aan één van de eilanders die je in het dorp tegenkomt! Tegenwoordig is Lytje Willem de naam van hét recreatieteam van het eiland dat speciaal voor jou de meest geweldige activiteiten organiseert. Dit activiteitenaanbod is een uitbreiding van het Schierzomerkamp dat sinds 2006 kinder-, tiener-, pony- en kitesurfkampen op het eiland organiseert: www.schierzomkerkamp.nl.*

Bibliotheek Schiermonnikoog

Boeken van Dribbel, Mees Kees en Dolfje weerwolfje, staan hier ook in de kast. En de laatste Tina, Donald Duck, Suske en Wiske en andere leuke tijdschriften kun je zo mee naar je vakantiehuisje nemen. Ook heeft de bibliotheek leuke familiefilms te leen. In de zomer is er iedere dinsdagochtend een opa of een oma op Strandpaviljoen Paal 3 die leuke zomerse verhaaltjes voorleest. Neem je ouders mee, je broer, zus, opa en oma! Een gezellig voorleesmoment in onze strandbieb. En daarna? Lekker naar de zee! Woensdag DUPLOMIDDAG! Onze enorme verzameling duplo stenen omtoveren in een heuse boerderij, groot kasteel of in andere leuke bouwsels? Kom naar de bieb! Weer of geen weer, in de bieb kan je altijd spelen! Een lekker glaasje ranja krijg je er bij. Voor de ouders is er wifi, een leestafel, een kopje koffie of thee en natuurlijk keuze uit heel veel boeken! Kijk in de Lytje Pole Agenda voor meer leuke kinderactiviteiten. Kinderen tot 18 jaar zijn altijd gratis lid!

Oerrr Speelbos

In dit speelbos vind je heel leuke natuurlijke speeltoestellen zoals boomstammen over een sloot, een gave boomhut, een kabelbaan, een evenwichtsbalk en een blinddoeken parcours. Je kunt er klieken met water, en nog veel meer! Er is een kreukelkaart waarop de route van Speelnatuur staat afgebeeld. Van de kreukelkaart kun je een prop maken en als een zakdoek in je broekzak stoppen of als blinddoek omdoen. Hij is eindeloos te gebruiken. Op de achterkant staat een leuke afbeelding die je kunt inkleuren met vetkrijtjes. De kreukelkaart kun je kopen bij het VVV, het Bezoekerscentrum en de Berkenplas.

Hotel Duinzicht ★★☆☆

Badweg 17 Schiermonnikoog Tel. 0519-531218
Overnachten, ontbijten, lunchen en dineren
www.hotelduinzicht.nl info@hotelduinzicht.nl

KOLSTEIN
lifestyle & boeken

- lifestyle
- woonaccessoires
- souvenirs
- Schier hoodies
- eiland literatuur
- top 100 boeken
- ansichtkaarten
- speelgoed & spellen
- vliegers etc.

www.kolstein.nl

Middenstreek 38
 9166 LP Schiermonnikoog
 tel: 0519-532239

Geen ruimte meer voor leuke spullen?

Heerlijk, vakantie! Even lekker uitwaaien op Schiermonnikoog. De vakantiepret kan al beginnen bij het inpakken van de koffers. Maar helaas... je wilt meer meenemen dan in de koffer past. Extra kleding en je wandelschoenen moet je thuislaten!

Zo houd je ruimte over in je koffer
 Huur je lakens en handdoeken bij Linnenverhuur Schiermonnikoog. Hét vertrouwde adres op dit eiland. Dat scheelt in de bagage, waardoor er ruimte overblijft voor leuke spullen. Leesboeken en de veel te grote knuffels van je kinderen kunnen gewoon mee. Dat verhoogt de vakantiepret!

LINNENVERHUUR
 schiermonnikoog
 Kea Heeren

"Handig via internet onze lakens, bad- en keukenhanddoeken besteld. Bij aankomst in ons huisje lag alles klaar. En nadien werd alles opgehaald. We hadden er geen omkijken naar. Wat een service, echt luxe! En geen grote was bij thuiskomst!"
 Margo Jonker

Linnenverhuur Schiermonnikoog
 Langestreek om de Noord 34 • 9166 NX Schiermonnikoog (NL) • +31 (0)6 52 60 81 05
info@linnenverhuurschiermonnikoog.nl • www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

MET EEN GROEP NAAR SCHIERMONNIKOOG

- GROEPEN
- GEZINNEN
- KAMPEREN

WWW.GROEPENOPSCHIER.NL voor meer informatie over onze groepsverblijven

BINNENDIJKEN
www.binnendijken.nl
 06 40 74 33 69

DE DUINHOEVE
duinhoeveschiermonnikoog.nl
 0519 53 11 26

SPRINGFIELD
 vakantieboerderij-springfield.nl
 0519 53 13 66

DE BRANDING
www.debranding.nu
 0519 53 15 57

EURECA
www.eureca.nl
 0519 53 14 21

DE OORSPRONG
www.deoorsprong.nl
 0519 53 13 91

DE KOOIPLAATS
www.kooiplaats.nl
 0519 53 13 72

ACTIEF OP SCHIERMONNIKOOG

Thijs' vliegerparadijs

We zijn gek op buitenspelen tussen de elementen en nodigen jou daar graag bij uit! Met wie je ook komt, we organiseren graag precies datgene wat bij jou en de buitenlucht past: we laten je graag stoeien met vliegers, scheuren over het strand met Blokarts (strandzeilwagens), uitgedaagd worden met beachvolleybal, de diepte in gaan met je team of bedrijf, meer leren over samenwerken en leiderschap samen met de mannen van de KNRM, en de duizenden sterren in de nachtelijke hemel boven Schier bewonderen. Je vindt ons op het strand aan het einde van de Badweg, nabij Paal 4. We zijn er elke dag met vliegerweer tussen 11:00 en 18:00 uur. Mocht je al plannen hebben, deel ze dan met ons en dan kijken we samen hoe ze in onze agenda passen. En mocht je ons niet op het strand treffen, bel dan het onderstaande nummer, dan komen we.

Meer informatie: www.thijsvliegerparadijs.nl of bel 06-24103452

Kiten & Surfen

Op het Strandpaviljoen Paal 3 vind je de door de watersportverbond erkende Kitesurfschool KiteMobile. Hier kun je terecht voor (privé-)cursussen om je kitesurf pas te halen. Met deze pas kun je materiaal huren bij alle erkende kitesurfscholen. KiteMobile staat voor wind- en waterplezier! Je kunt hier kite-, surf-, SUP- en skimboards huren. En natuurlijk ontmoet je andere surfers op het 'vliegende terras' van Paal 3. Kom langs op het activiteitenstrand aan het einde van de Badweg. Want surfplezier op Schiermonnikoog is voor iedereen!

Meer informatie: www.kitemobile.nl of bel 06-51814918

SurfClub Schiermonnikoog

Surfclub Schiermonnikoog is een vereniging die zich tijdens het seizoen, dat loopt van april tot en met oktober, vestigt op de constructie bij paal 3 op het noorderstrand van Schiermonnikoog. Een aantal fanatieke kitesurfers ontmoeten elkaar daar regelmatig om te genieten van strand, zon, wind en zee. De kitesurfspot valt binnen het gebied van Paal3 tot Paal 5. Ook niet-eilanders kunnen lid worden van deze vereniging.

Voor meer informatie stuur een mail naar omejos@gmail.com

Activiteitenstrand

Schiermonnikoog kent een geweldig activiteitenstrand tussen Strandpaviljoen Paal 3 (Badweg) en paal 5 (Jacobspad). Op dit stuk strand is het toegestaan te vliegeren en blokarten. Ook mag je in dit deel van het Noordzeestrand suppen (Stand Up Peddelen), kite-, wind- en golfsurfen en kanovaren.

Kijk voor meer info elders op deze pagina.

Zwembad

Openluchtzwembad De Dúnatter heeft drie baden, voor ieders wat wils dus. Er is een groot bad waar banen gezwommen kan worden, daarnaast is er een groot bassin met glijbaan waar de kinderen kunnen spelen en voor de allerkleinste is er een ondiep bad die is voorzien van leuke speelelementen. Op onze ligweide is het goed vertoeven in de zon. En uiteraard kun je ook wat lekkers halen in de kantine.

www.optisport.nl/dunatter of bel 0519-531133

Voetbalvereniging VV De Monnik

De eilander jeugd en volwassen voetballers trainen en spelen competitie bij vv De Monnik. Informeer eens naar de mogelijkheid om zelf een balletje te trappen op de velden van De Monnik, hoe u de velden kunt huren of de kinderen bijvoorbeeld samen met Lytje Willem een toernooitje kunnen spelen.

Duinpad, tel. 0519-531504, www.vvdemonnik.nl.

Reactief buitensport

Sinds 1999 is Reactief Buitensport actief op Schiermonnikoog. Reactief verzorgt het gehele jaar voor groepen onder andere Blokarten, vliegeren en strandgolf op het Noordzeestrand alsmede boogschieten en spelkamp zowel op het strand als bij de Berkenplas. Combinaties van activiteiten zijn ook goed mogelijk, evenals arrangementen inclusief bijv. fietshuur en/of eten en drinken. Je vindt Reactief op het strand, rechtsaf bij de strandingang einde Badweg, ter hoogte van het Westerhofpad.

Meer informatie: www.reactief-buitensport.nl of bel 06 30565423

Paardrijden

Bij Boerderij Florida aan de Reddingsweg is van alles mogelijk als het gaat om paardrijden op Schiermonnikoog. Wil je het eiland eens op een andere manier verkennen? Informeer dan naar de strand- en bosritten en huifkartochten. In de zomer kan je ook een avondrit maken. Is je kind nog te jong en onervaren voor een buitenrit? Dan is een wandelponty misschien een goed idee. Samen een route door het bos lopen terwijl je kind op de pony zit. Wil je je eigen paard of pony meenemen? Dat kan! Florida biedt stallingsmogelijkheden aan.

Meer informatie: www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl of bel 06-41918702

de Berkenplas

Voor (kleine) kinderen biedt de Berkenplas -aan de Prins Bernhardweg- een prachtige speelstrand met zwemwater. De Berkenplas maakt onderdeel uit van Speelnatuur Schiermonnikoog. Er zijn rond de plas diverse speelattributen opgesteld. Zoals bijv. een trekpontje naar het eilandje, een waterpomp enzovoort. In de zomermaanden kunt u bij de kanokiosk terecht voor kanohuren of pijl- en boogschieten. Terwijl 'Lytje Willem' ook veel activiteiten rond de plas organiseert.

Tennissen

Tijdens de vakantie een lekker potje tennissen? Of meedoen aan de eilander tennistoss? Het kan allemaal bij tennisvereniging de Hinneleup. Midden in de duinen vindt u de trots van onze tennissende eilanders: tennispark de Hinneleup. Wat wij u bieden? Een gezellig clubhuis met maar liefst drie Kushion Court-banen. Kushion Court is opgebouwd uit miljoenen rubberen kusjes en daarom vriendelijker voor de gewrichten en onder (bijna) alle weersomstandigheden bespeelbaar! Door de zachtere bovenlaag is het spel iets minder snel geworden, waardoor het tennis toegankelijker en vriendelijker is, voor jong en oud. Probeer het zelf eens uit! Voor meer informatie: www.hinneleup.nl

In de koudere maanden en de winterperiode biedt de omgeving van de Berkenplas ook volop om in actieve en sportieve zin van dit gebied te genieten. En u kunt er genieten van de natuur en de rust. Daarbij bijv. een warme chocomel met slagroom bij het Drink- & Eethuis. Alwaar ze tevens een groot deel van deze periode ook vanuit de keuken lekkere zaken serveert.

Kijk voor meer informatie op de borden bij de Berkenplas of op www.schiermonnikoog-horeca.nl.

- * Patat & Snacks
- * Burgers & broodjes
- * Menu's & Salades
- * IJs & Drinks
- * Eigen bezorgdienst
- * Cateringen
- * Hét adres voor groepen

Schiermonnikoog, charme in ieder jaargetijde...
Reis met ons mee!

Een eiland met een gevarieerd landschap,
uitbundige plantengroei en rijke vogelstand.
Een paradijs voor fietsers en wandelaars.

Wij verzorgen de overtocht, gegarandeerd en
veilig, met moderne veerboten en watertaxi's.
Al ruim 100 jaar en bovenal met toegewijde
medewerkers. Want wij zijn trots, natuurlijk
op Schiermonnikoog! En op ons bedrijf.

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN
Reeweg 4, 9163 GV Nes Ameland

0900 - 9238
(€ 0,70 / per gesprek)

+31 854 011 008
(vanuit buitenland)

www.wpd.nl

Kom naar **Schiermonnikoog.com**
accommodatie verhuur

Ruime keuze aan accommodaties op de MOOISTE plekjes:

Design appartementen in Boszicht, luxe villa's aan de Badweg, diverse fijne bungalows in de duinen, appartementen en recreatiewoningen zowel in Noderstraun als in Zeezicht, beide pal aan het strand gelegen.

Onze accommodaties zijn te vinden op: www.schiermonnikoog.com

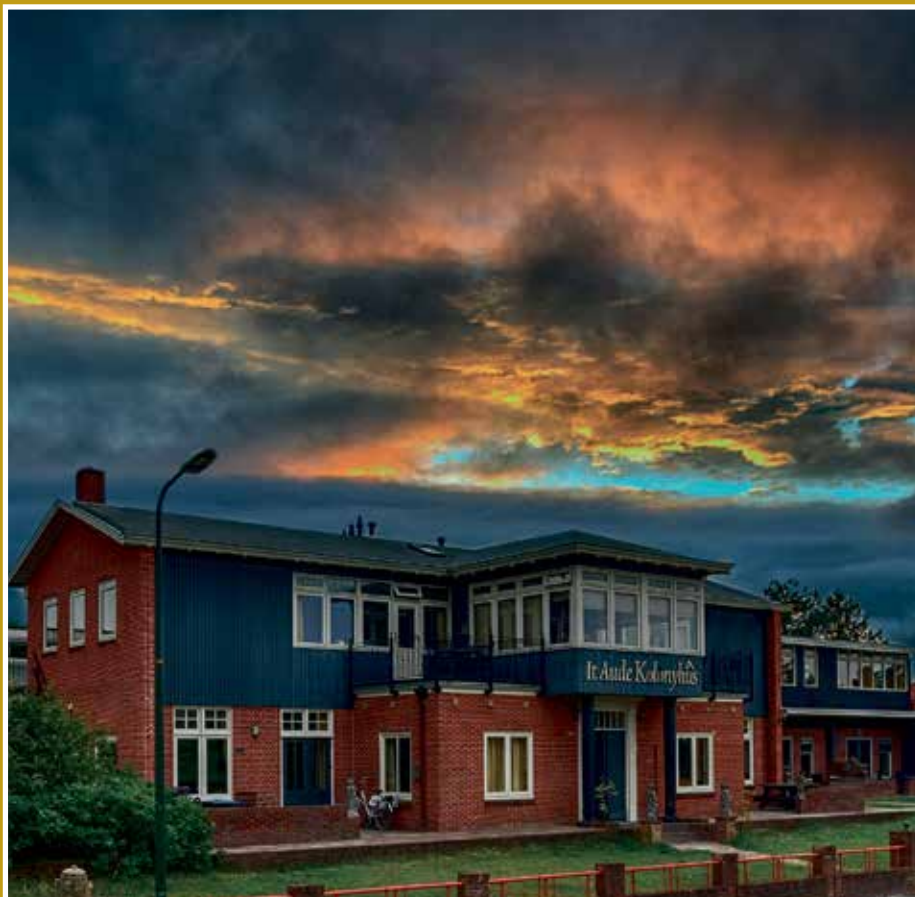
- Altijd de juiste beschikbaarheid
- Online reserveren van alle accommodaties
- Linnenverhuur
- Fietsverhuur

It Aude Kolonyhûs

Comfortabele en bijzonder ingerichte
appartementen en groepsaccommodaties
(met oa privé buiten- jacuzzi)

Midden in de duinen halverwege de Badweg
Tussen dorp en strand

www.itaudekolonyhus.nl

Badweg 67a, Schiermonnikoog 0595-764444

SCHIER LINNEN

linnenverhuur

gemakkelijk
online bestellen en betalen

voordelige linnen-
& vakantiepakketten

altijd op locatie bezorgd

www.schierlinnen.nl

FIETS- EN WANDELROUTES

Wandelroutes

Bij de VVV en het Bezoekerscentrum zijn meerdere wandelroutes verkrijgbaar. De wandelroute ‘Bos en Duin’ leidt u bijvoorbeeld vanaf het Bezoekerscentrum naar het duingebied rond de Berkenplas. De wandeltocht ‘In en om het dorp Schiermonnikoog’ leidt u rond door het karakteristieke dorp en vertelt over de rijke historie van ‘ús Lytje Pole’.

Luisterwandeling Zeezand

Zeezand is een cultuurhistorische wandeling waarbij u al wandelend deelgenoot wordt van het voortdurende proces van de mens, de zee en het zand. Natuurkrachten en mensenhanden maakten het eiland tot wat het nu is. Oude eilanders schetsen een beeld van het leven vroeger: de strijd tegen de zee en het isolement. Luisterend naar een speciaal gecomponeerde geluidstrack leert u het eiland op een nieuwe manier kennen.

Huur een koptelefoon en een mp3-speler bij het Bezoekerscentrum en met de bijgevoegde folder van de route gaat u op pad; alleen of met een groep.

Fietsroutes

Bij de VVV Schiermonnikoog en het Bezoekerscentrum zijn diverse, unieke fietsroutes beschikbaar. De fietsroute ‘Om de Oost’ leidt u over de natuurrijke oostkant van het eiland, richting Kobbeduinen. U kunt deze in ca 1,5 tot 2 uur fietsen. U kunt bij het VVV een overzichtelijke plattegrond te kopen: hier staan alle fiets- en wandelpaden van Schiermonnikoog op. Ook is er een Fiets Puzzeltocht te koop, leuk om met het hele gezin te fietsen, de duur is ongeveer 2 uur. Voor alle routes is de tijdsduur een indicatie. Met een goed gevulde picknickmand of een stop voor een kop koffie, lekkere lunch of kunt u hier natuurlijk ook de hele dag overdoen. Informeer aan de balie voor tips!

Eilander taalroute

De Eilander Taalroute loodst u door het karakteristieke dorp en de boeiende eilander natuur, langs een negental karakteristieke plekken waar zich gedichttegels in de eilander taal bevinden. De gedichten zijn geschreven door Jacob Fenenga (1888-1972), Lammert Wiersma (1881-1980) en Pita Grilk (1905-1980), en hebben betrekking op het gebied waar ze liggen. De Eilander Taalroute van cultuurhistorische vereniging ‘t Heer en Feer is verkrijgbaar bij de VVV en Bezoekerscentrum, ook in het Engels en Duits.

Bert Haanstra op Schiermonnikoog

De natuurwandeling Bert Haanstra op Schiermonnikoog is een blijvende herinnering aan de cineast. Een fraaie wandeling die alle (film-) plekken aandoeft waar de cineast is geweest. Beleef zo de inspiratie die hij hier opdeed.

De 8-luiks folderwandeling, die vijfde van een reeks, beschikt over een duidelijke routebeschrijving en routekaart.

Kunstroute

De unieke eilander natuur is een eindeloze inspiratiebron voor vele kunstenaars en kunstliefhebbers. In samenwerking met kunstenaar Ad van Bokhoven heeft galerie Ogygia een Kunstwandelroute gemaakt. Met deze route wandelt u langs verschillende locaties op het eiland waarvan prachtige schilderijen zijn gemaakt die in de vorm van een ansichtkaart terug te vinden zijn in een handgemaakt tasje. Dit ‘KunstTaske’ is te koop bij galerie Ogygia.

Nieuwestreek 7
tel. 06-51890181
www.galerieogygia.nl
Geopend op maandag van 14:00 tot 17:30 uur
Dinsdag tot en met zaterdag van 10:00 tot 12:30 uur en van 14:00 tot 17:30 uur

Maar er is nog veel meer....!

Kijk voor het volledige evenementenaanbod op www.vvvschiermonnikoog.nl of in de Lytje Pole Agenda!

In de folder staan niet eerder gepubliceerde foto’s afkomstig uit het Bert Haanstra archief. De gratis folder kan verschijnen dankzij financiële steun van de Stichting MAPS, Wagenborg Passagiersdiensten en Waddenrust. De folder is verkrijgbaar op tal van plekken op het eiland, onder andere bij het VVV aan de Reeweg (het begin en eindpunt van deze wandeling).

Voor achtergrond en aanvullende informatie van deze en andere Bert Haanstra wandelingen: www.berthaanstrapad.nl

Sportieve Wandeling

Heerlijk uitwaaien om de Oost. Wandelen is de uitgelezen manier om te genieten van de pure, ruige en wijdse schoonheid van het Nationaal Park Schiermonnikoog. Het is één van de weinige gebieden van Nederland waar de natuur grotendeels het landschap vormt. Tijdens het wandelen maakt u kennis met deze dynamiek van de natuur en de vele vogels. Het proces van stuivend zand en groeiende duinen kunt u met eigen ogen aanschouwen. Misschien rent er een haas voor u uit of komt u tijdens uw wandeling een zeehond tegen. Deze dynamiek en de verschillende seizoenen maakt deze wandeling elke keer weer boeiend. U kunt kiezen uit een tocht van 10, 15 of 20 km.

HAAL JE HART OP IN DE NATUUR!

Steun Natuurmonumenten

Alsjeblieft

Vanaf €2,50 per maand of €27,50 per jaar help je niet alleen de natuur, maar krijg je ook:

- ✓ Het prachtige boek 'Beleef de natuur' met 80 verrassende tochten door heel Nederland, inclusief tips van de boswachter.
- ✓ Elk kwartaal het mooie en uitgebreide magazine Puur Natuur.
- ✓ Tot 40% korting op activiteiten, excursies en cadeaus in de webshop van Natuurmonumenten.
- ✓ Alle wandel- en fietsroutes van Natuurmonumenten in de route-app op je mobiel.

Kijk op www.natuurmonumenten.nl/doe-mee
Of bel met onze ledenservice: T (035) 655 99 11

SPAR BRUNEKREEF Schiermonnikoog

De complete supermarkt met een uitgebreid assortiment verse producten, bio producten en veel meer

www.sparbrunekreef.nl
Tel: 0519-531254
Middenstreek 2 Schiermonnikoog

Mijn buurt, mijn Spar. SPAR

Schiermonnikogervishandel
Meer dan vis alleen!

U vindt ons onder de witte toren in het dorp

www.schiermonnikogervishandel.nl | noorderstreek 38, 9166 NR | 0519 531 743 | vishandel.schier@knid.nl

Het Dorpshuis Schiermonnikoog

• zalen voor 20-200 pers.
• congressen
• bioscoop
• video installatie
• geluidsinstallatie
• ringleiding systeem
• bar
• recepties
• vergaderingen
• feestzaal
• cursusruimte

Voor activiteiten in en uit alle richtingen
Telefoon 0519-531456 • info@dorpshuisschiermonnikoog.nl • www.dorpshuisschiermonnikoog.nl

Eilander Balg Expres
Unieke strandrit naar de oostpunt van het eiland: de Balg

reserveren en vertrek bij het bezoekerscentrum

VEER & BUSDIENST

Veerdienst

Tickets

U kunt voorafgaand aan uw reis online een e-ticket kopen, zie www.wpd.nl. Ook kunt u bij het havenkantoor in Lauwersoog terecht voor uw bootkaartje. Wanneer u reist met Wagenborg Passagiersdiensten koopt u altijd een retour. Denk erom dat u voor uw (eventuele) fiets een aparte ticket koopt.

Groepskorting

Komt u met een gezelschap van 15 personen of meer? Dan ontvangt u een groepskorting van 10% wanneer u minimaal zeven dagen van te voren een groepsreservering maakt via 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek). De korting is niet van toepassing op de toeristenbelasting die bij het personenkaartje inbegrepen is.

SCHIERMONNIKOOG > LAUWERSOOG					
MA T/M ZA	07:30	10:30	13:30	16:30	19:30
ZO- ENFEESTDAGEN		10:30	13:30	16:30	19:30

LAUWERSOOG > SCHIERMONNIKOOG					
MA T/M ZA	06:30	9:30	12:30	15:30	18:30
ZO- ENFEESTDAGEN		9:30	12:30	15:30	18:30

De vaartijd is circa 45 minuten.

Autoreserveringen en groepen

tel. 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek)

Ma-za van 08:00-20:00 uur

Wagenborg Passagiersdiensten B.V.

Kantoor Lauwersoog

Zeedijk 9 9976 VM Lauwersoog

Postadres

Postbus 70 9163 ZM Nes (Ameland)

www.wpd.nl

Watertaxi

Nóg sneller van en naar het eiland? Wagenborg Watertaxi BV verzorgt op aanvraag snelle overtochten, van ongeveer een kwartier. Denk er wel aan dat de bagageruimte aan boord beperkt is.

Reserveren?

tel. 0900-WADTAXI of 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek)

BMS Bos Marine Services

Met een snelle gesloten of open rescueboat naar Schiermonnikoog wanneer het ú uitkomt, 24 uur per dag? Dat kan bij BMS Bos Marine Services. minimaal één uur voor vertrek bellen, wij komen u halen of brengen.

Info en boekingen:

tel. 0519-349133

Busdienst

Arriva verzorgt de vaste lijndienst op Schiermonnikoog, ook voor groepen. De bussen staan bij aankomst van iedere veerboot gereed om u naar uw vakantieadres te brengen. Bij de buschauffeur kunt u speciale eilandretour-kaarten kopen. Voor groepen is het mogelijk een gezelschapskaart te kopen.

BUSDIENST NAAR DE VEERBOOT	
Halte	Vertrek voor afvaart
Strandhotel, Badweg	40 min.
Lange- en Middenstreek	35 min.
Reeweg en Heerenweg	30 min.

Arriva

Oosterreeweg 2, 9166 PE Schiermonnikoog

tel. 0519-531360

schiermonnikoog@arriva.nl

REDERIJ WAGENBORG

Uw vakantie begint al op Lauwersoog! In ongeveer 45 minuten brengt Wagenborg Passagiersdiensten B.V. u naar het eiland.

De schepen zijn voorzien van alle comfort, en ook voor minder validen goed toegankelijk. Aan boord vindt u buffetten waar u terecht kunt voor een vers kopje koffie, broodje, soep of een andere versnapering. Ook is er WiFi aan boord, en leest u deze informatiekraant of op de televisieschermen wat u allemaal kunt verwachten op het eiland.

PRAKTISCH

Bagage

U mag als passagier of fietser maximaal 30 kilo handbagage aan boord meenemen. In de praktijk houdt dit in dat u zelf uw bagage in één keer door de kaartcontrole moet kunnen dragen. Onder handbagage worden uitsluitend koffers, tassen, plunjezakken en rugzakken verstaan. Kisten, gereedschappen en dergelijke vallen hier buiten. Uw handbagage kunt u na het passeren van de kaartcontrole in de bagagewagens plaatsen. Let op: de bagageruimte is beperkt en kan niet worden gereserveerd.

Transport

Wilt u meer dan 30 kilo bagage meenemen, groepsbagage regelen, of uw bagage van thuis tot aan uw vakantieverblijf laten vervoeren? Neem dan contact op met de eilandtransportbedrijven:

Ridder en de Vries Transporten

tel. 0519-531851

www.rdvtransport.nl

Visser Transport

tel. 0519-349999

www.visserlauwersoog.nl

TAXI OP HET EILAND

Taxi Boersma

Melle Grietjespad 13

tel. 0519-531010

Taxi Drent

Burg. vd Bergstraat 1

tel. 0519-531400

ROUTE

Per auto

Lauwersoog ligt aan de autoweg N361. Rijdt u via Leeuwarden, dan volgt u de route Dokkum / Lauwersoog. Rijdt u via Groningen, dan gaat u vanaf de ringweg richting Winsum naar Lauwersoog.

Per trein

De dichtstbijzijnde spoorwegstations zijn Leeuwarden en Groningen, waarna u verder reist per bus.

Per bus

Lijn 155 vanaf busstation Leeuwarden. Lijn 163 vanaf busstation Groningen.

Parkeren

Schiermonnikoog is een autoluw eiland. Dit betekent dat auto's, motoren en andere gemotoriseerde voertuigen van bezoekers niet worden toegelaten zonder ontheffing van de gemeente Schiermonnikoog. Bij de haven van Lauwersoog, vlak bij de boot, vindt u ruime parkeerterreinen.

Wist je dat...

Iedereen kan meedoen aan het sliksleekkampioenschap op 11 augustus?

BEZOEKERSCENTRUM SCHIERMONNIKOOG

Camouflagekunstenars

In 2018 presenteert het bezoekerscentrum de expositie Camouflagekunstenars.

Camouflagekunstenars is een verrassende tentoonstelling over de manier waarop dieren zich onzichtbaar kunnen maken. Veel dieren gebruiken camouflage om op te gaan in hun omgeving. Zo zorgt de zeeduivel dat hij niet gezien wordt door de prooi die hij probeert te vangen. Terwijl de nachtzwaluw juist onzichtbaar zit te zijn op een boomstronk zodat zijn vijanden hem niet kunnen zien. Sommige dieren kunnen zich zo goed onzichtbaar maken, dat we ze met recht camouflagekunstenars kunnen noemen. De raadselachtige roerdomp bijvoorbeeld, die dezelfde kleur heeft als het riet waar hij tussen staat. Komt er een windvlaag, dan wuift hij gewoon mee met het riet!

Op Schiermonnikoog komen natuurlijk ook de nodige camouflage specialisten voor. Zo zou je in de duinen een nachtvlinder met de naam wapendrager tegen kunnen

Van 21 april t/m 28 oktober 2018

komen. Maar je moet wel heel goed opletten om de wapendrager te zien, als hij stil zit lijkt hij namelijk perfect op een afgebroken berkentakje. Een ander insect dat maar moeilijk te vinden is, is de paarse snuitkever die zich schuil houdt in de paarse bloemen van de lamsoor. Ook veel wadbewoners zijn ware camouflagekunstenars. De schol en de bot hebben een mooie zandkleur om niet op te vallen als ze op de zee-

bodem liggen. En garnalen kunnen zichzelf zelfs lichter en donkerder maken, zodat ze helemaal wegval- len tegen de zeebodem.

In de tentoonstelling zie je prachtige opgezette dieren in hun omgeving en veel foto's. Voor de kinderen zijn er leuke camouflage spellen.

Camouflagekunstenars is ontwikkeld door Oeroe Boeroe.

Sake de slak

Sake de Slak is al heel oud en kan geen lange tochten meer maken. Martje de Mier gaat op zoek naar een paar mooie natuurvondsten om Sake te herinneren aan een reis die hij lang geleden heeft gemaakt door de duinen en over het strand. Help jij Martje mee bij haar spannende speurtocht? Je krijgt een routeboekje mee, een zakje om je vondsten in te verzamelen en een echt vergrootglas om mee te speuren. Deze leuke activiteit voor kinderen van 4 tot 10 jaar en hun ouders is verkrijgbaar bij de balie van het Bezoekerscentrum.

Schier Explorer

Schier Explorer is een spannende GPS-speurtocht door het Nationaal Park voor avontuurlijke kinderen en ouders. Met de GPS in de hand ga je op zoek naar capsules die verborgen zijn in de verschillende landschappen. Bij iedere vindplek kun je ook nog een leuk experiment uitvoeren. Die experimenten staan in een boekje met veel leuke weetjes over de bijzondere planten en dieren van Schiermonnikoog. De tocht is bedoeld voor jongeren vanaf ongeveer 10 jaar en kost € 12,-.

Speelnatuur kreukelkaart

Als echte avonturier speel je natuurlijk het liefst buiten. Op de speelnatuur kreukelkaart vind je de beste speelplekken van het eiland. Volg de speelnatuurroute en ga op ontdekkingsstocht tussen speelbos en Berkenplas. Ontdek de mooiste klimbomen, bouw je eigen hutten in het bos, kruip over en onder gigantische boomstammen, vang insecten met je loeppotje, loop het heksenbos in en ga op zoek naar de magische wensboom. De kreukelkaart prop je zonder te vouwen in je zak.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Aan de voet van de witte voormalige vuurtoren en watertoren staat het bezoekerscentrum van Schiermonnikoog. In vroegere tijden was dit gebouw de elektriciteitscentrale van het eiland. Het centrum verzorgt op verschillende manieren voorlichting en educatie over de natuur en de cultuur van Schiermonnikoog. Het bezoekerscentrum bevindt zich aan de noordkant van het dorp. Via de wegwijzers is het gemakkelijk te vinden.

Het bezoekerscentrum is een goed startpunt om meer te weten te komen over het Nationaal Park en het eiland Schiermonnikoog. Dat kan door de exposities over de natuur en cultuur op Schiermonnikoog te bezoeken, maar ook door mee te gaan met één van de vele spannende excursies die het bezoekerscentrum organiseert. Zo kun je mee het wad op, vogels kijken, een huifkar-tocht maken of met de Balgexpres naar de oostpunt van het eiland. Ook zijn er laarzen en verrekijkers te huur.

Als je vragen hebt over de natuur op Schiermonnikoog kun je die stellen aan de balie van het bezoekerscentrum. In de winkel kun je terecht voor natuurboeken en leuke souvenirs.

Openingstijden

16 juli t/m 31 augustus:

maandag t/m vrijdag	10.00 - 17.00 uur
zaterdag	10.00 - 12.00 uur en 13.30 - 17.00 uur
zondag	10.00 - 14.00 uur
1 t/m 15 juli en september:	
maandag t/m zaterdag	10.00 - 12.00 uur en 13.30 - 17.00 uur
zondag	10.00 - 14.00 uur

Toegang € 2,- per persoon. Gratis voor inwoners van Schiermonnikoog, leden van Natuurmonumenten en kinderen t/m 12 jaar. Het gehele bezoekerscentrum is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Torenstreek 20
0519-531641
info@np-schiermonnikoog.nl
www.np-schiermonnikoog.nl
www.facebook.com/BezoekerscentrumSchiermonnikoog
www.instagram.com/np_schiermonnikoog

Wist je dat...

garnalen hun kleur kunnen aanpassen aan de zeebodem?

NATUUR

De garnaal, een echte camouflage-kunstenaar

In de Waddenzee en de Noordzee leven veel garnalen. Ze komen het meest voor in de ondiepe kustwateren. Het zijn echte alleseters: ze eten kleine diertjes, maar ook dood organisch materiaal en zelfs vis-senpoep. Op hun beurt worden garnalen ook vaak opgegeten. Er zijn allerlei vogels en vissen die van garnalen houden en ook mensen lusten ze graag.

Om te voorkomen dat ze worden opgegeten camoufleren garnalen zich. Ze zijn doorzichtig met kleine bruine vlekjes en daardoor zie je ze bijna niet als ze op het zand van de zeebodem zitten. Een garnaal kan zelfs een beetje van kleur veranderen. Op een donkere bodem, zoals in de Waddenzee, maakt hij zijn vlekken groter zodat hij er zo donker mogelijk uitziet; op een lichtere zandbodem maakt hij de vlekken kleiner en ziet hij er veel lichter uit. Behalve deze goede schutkleur hebben garnalen nog een andere camouflagetruc: ze maken allemaal de hele tijd een ritselend geluid. Zo trekken ze gezamenlijk een soort mistwolk van geluid op. De vissen die graag garnalen eten jagen vooral op hun gehoor. Maar doordat ze overal om zich heen voortdurend dat geritsel horen, kunnen ze de garnalen niet meer vinden!

Wist je dat...

je op www.np-schiermonnikoog.nl kunt aanmelden voor meer dan 20 verschillende activiteiten?

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Konijnen horen van oudsher bij Schiermonnikoog. De afgelopen jaren gaat het helaas niet zo goed met de konijnenpopulatie in de eilander duinen. Dodelijke ziekten als myxomatose en het VHS-virus hebben hard toege-slagen. Het aantal konijnen is waarschijnlijk zo klein geworden dat het konijn niet weer op eigen kracht over heel Schiermon-nikoog zal kunnen uitzwermen en floreren.

Voor het ecosysteem van de duinen is het konijn een belangrijke schakel. Konijnen eten grassen en kruiden, en vooral in de herfst en winter ook bast en wortels van kruiden. Om bij die wortels te komen maken de ko-nijnen ondiepe kuultjes in het zand. Begrazing door konijnen vertraagt het dichtgroeien van de duinen met struiken en bomen.

Konijnen graven ook holen in de duinen. Op deze manier zorgen ze voor nieuwe stuivende plekken in de duinen en dus plaatselijk voor meer dynamiek. Met hun gegraveerde halen ze kalkrijk zand en voedsel-arme grond naar boven en dat is goed voor diverse duinplanten zoals fijn schapengras, geel walstro en duinviooltje. De kleinschalige moza-ieken die ontstaan door de activiteit van konijnen zorgen kortom voor meer variatie in de plantengroei en verjonging van het duingebied. Dit is ook gunstig voor insecten. Veld-sprinkhanen bijvoorbeeld leggen hun eieren in het warme zand naast de grassen die ze eten. Ook voor een vogel als de tapuit, die insecten eet en in konijnenholen broedt, creëert het konijn op deze manier een ideaal leefgebied.

Onderzoek naar de konijnenpopulatie van Schiermonnikoog

Het herstel van een gezonde konij-nenstand op Schiermonnikoog is dan ook essentieel voor het herstel van het duingebied. In opdracht van de Provincie Fryslân zijn dit voorjaar twee studenten uit de opleiding Wildlife management van Hogeschool Van Hall Larenstein een onderzoek gestart naar de konij-nenpopulatie op Schiermonnikoog. Lana Scheers en Arne van Harten onderzoeken hoe geschikt het ei-lander duingebied is voor konijnen. Ze hebben daarvoor onder andere camera's in de duinen geplaatst die een foto maken als er iets beweegt,

zogenaamde cameravallen. Daar-naast kijken ze naar de samenstel-ling van de vegetatie, brengen ze konijnenholen in kaart, inventarise-ren ze hoe groot de populatie is en onderzoeken ze de invloed van roof-dieren. De studenten brengen deze zomer een advies uit over de moge-lijkheden om het aantal konijnen op Schiermonnikoog te vermeerderen.

Wil je meer informatie over het konijnen onderzoek op Schiermonnikoog of heb je andere vragen, neem dan contact op met boswachter Cynthia Borrás via c.borras@natuurmonumenten.nl.

Ssst... het is kraamtijd

In de duinen en op de kwelders van Schiermonnikoog broeden verschillende soorten vogels zoals lepelaars, meeuwen, schol-eksters, velduilen, kiekendieven en nog veel meer.

In het broedseizoen hebben ze rust en ruimte nodig om hun nest te

bouwen, eieren te leggen en voor de kuikens te zorgen. Wandel daarom over de aangegeven routes en gun de vogels een veilige plek om hun jongen groot te brengen. De Oos-terkwelder, het gebied ten oosten van de Kobbenduinen, is tot 15 juli afgesloten om de vele broedvogels daar te beschermen.

Sinds 1989 is Schiermonnikoog een Nationaal Park. Natuurmonumenten beheert en beschermt de natuur van dit prachtige eiland zodat iedereen ervan kan blijven genieten.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Boksende heremietkreeften

Als het in de zomer mooi weer is en je loopt over het strand, kom je in de kleine poeltjes vlakbij de zee vaak een kluwen krioelende schelpjes tegen. Als je goed kijkt, zie je dat het geen schelpjes zijn die zo hard over de zeebodem rennen, maar kleine heremietkreeftjes.

Heremietkreeften hebben alleen aan de voorkant van hun lijf een hard pantser. Hun achterlijf is zacht, en dat beschermen ze door in een schelp te wonen. Als ze lopen slepen ze de schelp over de grond met zich mee. Meestal gaat het bij deze zomerse heremietkreeftjes om de kleine heremietkreeft, ook wel het boksertje genoemd.

Het boksertje heeft die naam niet voor niets, de kleine heremietkreeftjes gebruiken hun scharen daadwerkelijk om met elkaar te vechten. Ze ruziën om eten,

om huisjes en om partners. Als je ze in de kleine poeltjes op het strand ziet krioelen, gaan de gevechten meestal om partners. Om te paren komen de boksertjes namelijk met mooi weer in de zomer massaal uit de kustwateren naar het strand. Daar voeren de mannetjes strijd om de vrouwtjes. Als een mannetje een vrouwtje heeft ‘geschaakt’, houdt hij met zijn kleine rechterschaar haar huisje vast, terwijl hij met zijn grote linkerschaar de concurrentie op afstand houdt. Dit houdt hij net zo lang vol tot het vrouwtje vervelt, want heremietkreeften kunnen alleen paren als het vrouwtje net verveld is en tijdelijk een zacht lijf heeft. Zodra het vrouwtje is verveld, komen beide kreeftjes bijna helemaal uit hun huisjes en paren ze buik aan buik. Daarna is het weer gedaan met de opwindende keren de kreeftjes terug naar hun dagelijks leven in zee.

Blauwe zeedistel

De blauwe zeedistel is een plant die van open, stuivend zand houdt en van veel kalk in de bodem.

Daarom staat hij meestal in de zeereep, vlakbij het strand. Maar omdat we tegenwoordig de duinen in Nederland grotendeels hebben vastgelegd, is het leefgebied van de blauwe zeedistel behoorlijk achteruit gegaan. Op de oostelijke helft van Schiermonnikoog heeft deze plant het gelukkig prima naar zijn zin. Daar mag de natuur zijn gang gaan en is er genoeg stuivend kalkrijk zand te vinden. De blauwe zeedistel bloeit er op sommige plekken uitbundig.

Losloopgebieden voor honden duidelijker en aandacht voor naleven regels

Eind februari ontvingen de panelleden van Schitterend Schiermonnikoog een enquête met vragen over het hondenbeleid op het eiland. Veel panelleden hebben de tijd genomen om de enquête in te vullen. We kunnen wel zeggen dat het hondenbeleid op Schiermonnikoog een thema is dat leeft, zowel onder eilanders als onder eilandgasten.

Schiermonnikoog wordt door veel mensen ervaren als een prettig eiland voor honden en hun baasjes. Honden mogen op alle wegen en paden komen, mits ze zijn aangelijnd. Er is een aantal losloopgebieden waaronder het strand. Deze gebieden zijn aangegeven met bordjes. Er wordt gekeken of deze bordjes duidelijk genoeg zijn. Het Nationaal Park, de gemeente en Natuurmonumenten doen er alles aan om het hondenbeleid zo duidelijk mogelijk te maken, maar gaan ook meer handhaven als hondenbezitters zich hier niet aan houden.

Een platform voor iedereen

Op Schitterend Schiermonnikoog kun je meedenken en meebeslissen over alles wat er in de natuur speelt. Op het gebied van natuurbeheer, voorzieningen, recreatie en voorlichting. Als je je aanmeldt voor het online platform

Schitterend Schiermonnikoog ontvangt je iedere twee maanden een enquête over een onderwerp waar je je mening over kunt geven. Na de enquête volgt een terugkoppeling van de resultaten en vertellen we wat we ermee gaan doen. Daarin zit de kracht van Schitterend Schiermonnikoog.

Aanmelden

Wil je ook meepraten, meedenken en meedoen? Meld je dan nu aan als pannellid op www.schitterendschiermonnikoog.nl

Schitterend Schiermonnikoog is een initiatief van Nationaal Park Schiermonnikoog en Natuurmonumenten. In de toekomst zullen mogelijk nog andere partijen aanhaken.

Vrijwillige boswachter op Schiermonnikoog

In de vakantieperiodes versterken vrijwillige boswachters het team van Natuurmonumenten in het Nationaal Park.

De vrijwilligers draaien aan het begin van de zomer mee met excursies en met de boswachters om het werk in het

veld te ervaren. In de vakantieperiodes staan de vrijwillige boswachters op drukbezochte plekken in het Nationaal Park om bezoekers te informeren over de eilander natuur. In samenwerking met Lytje Willem organiseren de vrijwilligers elke week OERRR-activiteiten voor kinderen. Wil jij ook meedoen als vrijwillige boswachter op Schiermonnikoog? Check dan de vacature op natuurmonumenten.nl.

ACTIVITEITEN

Activiteiten in het Nationaal Park

Bij Bezoekerscentrum Nationaal Park Schiermonnikoog kun je terecht voor een keur aan excursies in de natuur van Schiermonnikoog. Het programma varieert per week. Hieronder een greep uit het aanbod.

Kampvuurfeest op het strand

Groots kampvuur op het strand bij paal 3! 25 juli vanaf 20.00 uur

stOERRRe buitendag

Weet jij te overleven in de natuur? (ca. 2 uur) 7 augustus van 10.00 tot 13.30 uur

Vogels kijken

Vogelparadijs Schiermonnikoog (ca. 2 uur) Regelmatig in juli, augustus en september

Jutterstocht

Op stap met een strandjutter (ca. 2 uur) Regelmatig in juli, augustus en september

Sterren kijken

Kijk eens omhoog op de donkerste plek van Nederland (ca. 2 uur) Regelmatig in juli en augustus

Avond-tuur

Wie durft er mee met de Schemerschim? (ca. 2 uur) Regelmatig in juli en augustus

Bosgeheimen voor kleuters

Kijken, voelen, ruiken voor de allerkleinsten (ca. 1,5 uur) Regelmatig in juli en augustus

Kruidenexcursie

Verhalen over de krachtige kruiden van Schiermonnikoog (ca. 2 uur) Regelmatig in juli en augustus

Balgexpres

Zeehonden zien en schelpen zoeken (ca. 2 uur) Regelmatig in juli, augustus en september

Huifkartocht

Met één of twee pk over het eiland (ca. 2 uur) Regelmatig in juli, augustus en september

Eendenkooi

De kooiker vertelt je alles over zijn oude ambacht (ca. 1 uur) Elke dinsdag, donderdag en zaterdag in juli

Online boeken

Het is voortaan mogelijk om via internet kaartjes te kopen voor de activiteiten van het bezoekerscentrum. Surf daarvoor naar www.np-schiermonnikoog.nl en klik door naar de activiteitenkalender. Natuurlijk kun je ook als vanouds kaartjes kopen aan de balie van het bezoekerscentrum.

ACTIVITEITEN

stOERRRe buitendag

De boswachters van Natuurmonumenten en Lytje Willem nemen je mee op avontuur! Bouw een stoere hut, overleef de hindernisbaan, leer zelf een vuurtje stoken, en knoop een toffe survivalarmband.

En durf jij ook een lekkere sprinkhaan of meelworm in je mond te steken? Of toch liever een zelfgebakken pannenkoekje... Ga jij dit avontuur aan?!

Kom dan op 7 augustus naar de Berkenplas. Je kunt beginnen tussen 10.00 en 12.00, en de dag duurt tot 13.30 uur. De kosten zijn € 10,-, leden van Natuurmonumenten/OERRR betalen op vertoon van hun pas € 7,-. Meedoen? Reserveer een plekje via het bezoekerscentrum.

Vogelringstation

Al vele jaren ringt het Vogelringstation Schiermonnikoog zangvogels in het 'Groene Glop'. Dankzij ringonderzoek worden de trekroutes van zangvogels in kaart gebracht en kunnen de voedselrijke pleisterplaatsen op die routes beschermd worden.

De laatste jaren worden (zang)vogels in Nederland ook in toenemende mate geringd om informatie over het broedsucces te verzamelen.

Het Vogelringstation Schiermonnikoog organiseert van augustus tot en met oktober twee maal per week een excursie. Elke woensdag en zondag om 14.00 uur kun je komen kijken hoe het ringwerk er aan toe gaat. Kaartjes zijn te koop bij het bezoekerscentrum. Meer informatie over het vogelringstation vind je op www.vogelringschier.nl.

Een geringde vogel gevonden? Stuur de ring met vindplaats en -datum,

doodsoorzaak en vogelsoort naar het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen of meld je vondst via www.ring.ac.

Dag van het wad

Op 30 juni en 1 juli vieren we de dag van het wad. Er is een vroege wadexcursie met ontbijt, je kunt wadvogels kijken, meedoen met yoga aan het wad en op zaterdagmiddag staat er een kraampje met Waddeninformatie in de jachthaven. Kijk voor meer informatie op www.np-schiermonnikoog.nl.

Waddenzee Werelderfgoed op de Strúnmarkt

Ontdek de betoverende onderwaterwereld van de Waddenzee bij de kraam op de Strúnmarkt en tijdens het sliksleekampioenschap. Er is onder andere een aquarium met zeebewoners en leuke Waddenzee-spelletjes. Kom kijken en zie levende mosselen, garnalen en zeepokken! Je vindt de kraam op de Strúnmarkt op 26 juli en 2 augustus en bij het sliksleekampioenschap op zaterdag 11 augustus.

Wadexcursie

Op het eerste gezicht lijkt het wad een stinkende moddervlakte. Maar wie even verder kijkt, ontdekt dat de wadbodem boordevol leven zit. Je ziet er poepende pieren, zich ingravende kokkels, Japanse oesters en kribbige krabben. Trek je laarzen aan en ga mee met deze spannende tocht over de bodem van de zee!

EVEN HELEMAAL TOT RUST KOMEN

In één van onze
dertien prachtige
vakantiehuisjes
op schiermonnikoog

 WADDENRUST

 www.vakantiehuisjeswaddenrust.nl

 info@vakantiehuisjeswaddenrust.nl

 06-30066518 of 06-11205200

PENSION WESTERBUREN

Klein gezellig familie pension in de oude kern van het dorp. Alle kamers zijn voorzien van tv en een eigen badkamer met douche en toilet.

In samenwerking met Duinzicht en De Tjattel is het mogelijk om halfpension bij te boeken. Tevens verhuur van 2/4-persoonsappartementen gelegen aan de Reddingsweg.

Familie Weldring
Middenstreek 32
9166 LN Schiermonnikoog

Tel. 06-52212287
of 0519-531196

info@westerburen.nl
www.westerburen.nl

**EMPOWER
YOUR SELF
RETREAT**

Bewust van jeZelf
Wie je bent
Wie je wilt zijn

Ga op reis en
ontdek jeZelf.

Boek nu!

Sandra Bijl
06 51 899 589

www.live-your-choice.com

'Veel meer dan gewoon van A naar B'

**Rolstoel
vervoer**

**Aansluiting
watertaxi**

**Schier
Safari**

**Personen
vervoer**

**Trouw
vervoer**

**Bagage
vervoer**

 0519 531010

www.taxi-boersma.nl

Bereikbaar van 7:00 tot **24:00** uur

SCHIER GLAS

www.schierglas.nl

06-12 89 68 92

- glasbewassing
- schoonmaak
- huismeester
- hogedrukreiniging
- groenvoorziening
- vloeronderhoud
- sneeuwruimen

massagepraktijk Lotus

Voetreflexologie | Klassieke massage
Segmentale therapie | Ontspanningsmassage

Marijke D. Hoekstra | Telefoon : 06 135 512 26
Langestreek 28 a NZ | 9166 LC Schiermonnikoog

ACTIVITEITEN VRIJWILLIGERSCOLLECTIEF

Beleef Schiermonnikoog met het Vrijwilligerscollectief Schiermonnikoog

Een van de aantrekkelijkste eigenschappen van Schiermonnikoog is de enorme variatie aan landschappen – van zee en strand tot zoetwaterplas en natte duinvallei. Die variatie heeft het Vrijwilligerscollectief geïnspireerd tot het organiseren van allerlei activiteiten rond het eiland, zijn geschiedenis en zijn rijke natuur.

Al bijna veertig jaar gaan de vrijwilligers 's zomers op pad met groepen van maximaal twintig deelnemers. Onderweg hoor je interessante, spannende en verrassende verhalen over het eiland in al zijn facetten. Alle zintuigen komen daarbij aan bod: als het even kan, wordt er niet alleen geluisterd, maar ook geproefd, gevoeld en gesnuffeld.

Het aanbod is bijna even afwisselend als het eiland zelf: bij het Vrijwilligerscollectief kun je niet alleen terecht voor een wadexcursie of een jutterstocht, maar ook voor sterren kijken of een aardewandeling. Er is van alles te doen voor kinderen en sinds 2008 wordt ieder jaar het roemruchte Sliksleekampioenschap georganiseerd.

Het actuele programma vind je op het weekoverzicht van het Bezoekerscentrum, dat door het hele dorp wordt verspreid. Opgeven kan online of aan de balie van het Bezoekerscentrum, waar ook laarzen en kijkers te huur zijn. Tenzij anders vermeld is dit tevens het startpunt van de excursies.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog
Torenstreek 20
0519-531641
www.np-schiermonnikoog.nl
www.facebook.com/VrijwilligersCollectiefSchiermonnikoog

Grazers in de duinen

Ga je mee op zoek naar duinkonijnen, Sayagueasarunderen en Exmoorpony's? Samen beheren zij een groot duingebied ten oosten van de bunker.

Tijdens deze tocht speuren we naar de sporen die deze dieren in het gebied hebben achtergelaten.

En je hoort waarom Natuurmonumenten juist hier gebruikmaakt van grote grazers. Een avontuurlijke excursie voor jong en oud.

Benodigdheden: fiets, stevige schoenen. Duur: ongeveer 2 uur. Let op: deze excursie start bij de fietsenstalling aan de voet van de bunker Wassermann

Kleine beestjes

Wie het kleine niet eert... Heb je weleens goed gekeken wat er allemaal rondkruipt in de bomen, de struiken en het gras? Gewapend met loeppotjes en speciale zuigflesjes ga je op jacht naar wantsen, kevers, zweefvliegen en ander klein grut. En daarna ga je ook nog waterbeestjes vangen! Vanaf 4 jaar. Benodigdheden: fiets, laarzen voor de kinderen. Duur: 1,5 tot 2 uur.

Avondwandeling

Wist je dat Schiermonnikoog bekendstaat als een van de donkerste plekken van Nederland? Ga mee op deze bijzondere wandeltocht en maak kennis met het nachtleven van Schiermonnikoog, sterke eilanderverhalen en spannende padjes... Een stevige tocht, met een drankje onderweg. Benodigdheden: warme kleding, goede wandelschoenen. Duur: 2 tot 3 uur.

Sliksleekampioenschap

Het Schiermonnikoger Sliksleekampioenschap vindt dit jaar plaats op 11 augustus om 15.30 uur. Dit unieke spektakel wordt een keer per jaar georganiseerd door het Vrijwilligerscollectief. Ten westen van de Jachthaven leggen de stoere deelnemers op een echte slikslee een parcours af over het wad in zo kort mogelijke tijd. Daarbij hebben ze maar één doel voor ogen: het winnen van de felbegeerde gouden haring. Dit alles vindt plaats onder uiterst modderige omstandigheden. Toeschouwers zijn van harte welkom. Benodigdheden voor deelnemers: laarzen (eventueel te leen) of oude gympen, kleren die vies mogen worden. Deelname vanaf 14 jaar.

Excursions in English/ Führungen auf Deutsch

Sometimes we give excursions in English. Please ask at the Bezoekerscentrum.

Manchmal bieten wir Führungen an auf Deutsch. Bitte informieren Sie beim Bezoekerscentrum.

Heerlijk genieten op Landal Vitamaris

Gratis
opgemaakte
bedden bij
aankomst

- Ca. 1 km van het strand gelegen
- 62 comfortabele appartementen, waarvan 16 luxueus en modern
- Overdekt zwembad met peuterbad*
- Gratis wellnessruimte met sauna's, Turks stoombad en relaxruimte*
- Beauty- en massagesalon*
- Snelbruiner

- Speeltuin, airtrampoline en kinderspeelhoek
- Fun & Entertainment-programma in samenwerking met het Schiermonnikoger recreatieteam (tijdens de Nederlandse schoolvakanties)
- Fietsverhuur
- Gratis busvervoer van haven naar complex en v.v.

Landal Vitamaris
Badweg 53
9166 NE Schiermonnikoog
www.landal.nl/uitamaris

*Alleen toegankelijk voor gasten van Landal Vitamaris.

Gezellig bruin café in het centrum van het dorp, met groot terras.
Waar u kunt lunchen, dineren of genieten van onze lekkere speciaal bieren.

Café It Aude Beuthus Nieuwestreek 6 Schiermonnikoog

Beau & Visage

Wellness & Huidverbetering

Gezichtsbehandelingen

Benen Harsen

Pedicure Behandelingen

Permanente Make Up Behandelingen

Bruids Make Up

Alle behandelingen

uitsluitend op afspraak!

Greetje Smilda

@info@beauvisage7a.nl • 06 46 30 42 92

Middenstreek 7a • Schiermonnikoog

DEYNIQUE

cosmetica

Beau Visage

Atelier Langestreek 7

schierhout lampen,foto's

en olieverf schilderijen

fotografie

trouwreportage

familie gezin shoot

landschap

interieur en

website

verhuur appartementen

paal 7 en studio 7

op Langestreek 7

0517 531177

06-47603896

WWW.SCHIERHOUT.NL

telier Romy

romydam@kpnmail.nl

EXCURSIES

Cultuurhistorische excursies

Leer Schiermonnikoog op ludieke wijze kennen tijdens de cultuurhistorische excursies. Eilander gids Arend Maris leidt u in ongeveer twee uur tijd door het heden en verleden van ús Lytje Pole.

Natuurexcursies

Zowel wandelend als fietsend neemt natuurkenner Kees van der Wal u mee naar de mooiste plekjes van het eiland. De voormalig natuurbeheerder van Schiermonnikoog weet alle geheimen van de natuur op boeiende wijze met u te delen.

Fietsexcursie

Leer het eiland fietsend kennen. Tijdens deze excursie gaat u met Thijs de Boer, een geboren en getogen eilander, een fietstocht maken over het eiland. De start is in het dorp, met wetenswaardigheden over de bijzondere cultuurschiedenis van het eiland. Daarna gaan we naar enkele plekken op het eiland waar de diverse particuliere eigenaren hun sporen hebben nagelaten. Buiten het dorp gaan we verder terug in de tijd, zien en horen we hoe de vele gevarieerde landschappen op dit kleine eiland zijn ontstaan en hoe kort geleden (op de geologische tijdschaal) dit is gebeurd. Uiteraard komen veel van de bijzondere planten en dieren die hier nu leven aan de orde. Daarnaast zult u zien dat langs de randen van ons eiland terdege rekening moet worden gehouden met de zee: vaak geeft de zee, maar soms neemt ze ook! Tijdens deze twee uur durende fietstocht, welke het gehele jaar aangeboden wordt, is er volop ruimte voor vragen van de deelnemers.

Rescueboottocht

Een unieke beleving: met een snelle rescueboot langs de zandplaten, over het Wad naar de Noordzee varen. Een snelle en spectaculaire belevenis! Ook stoppen we regelmatig en vertellen we over het Wad. Avontuurlijk en educatief tegelijk. Vanwege veiligheidseisen dienen minimaal 1.40 m lang te zijn. Droogpakken zijn indien gewenst te huur.

Wandelexcursie

Leer het eiland wandelend kennen. Toen rond 1720 de oude buurtschappen in de golven verdwenen werd er een nieuw dorp gebouwd. Maar waarom op deze plek en waarom die rechte straten? Waarom staan er twee torens in de duinen? Waar lieten de bewoners hun afval? Wat betekent Helmsnijderspad? Tijdens een mooie wandeling langs de eilander huizen vertelt Thijs de Boer u over het dorp en de geschiedenis van de bewoners. Vlak buiten het dorp ervaart u vooral wat de invloed van de elementen is geweest op de vorming van het eiland zoals het nu is. U ziet hoeveel verschillende landschappen er zijn en hoort over het ontstaan daarvan. Tijdens deze twee uur durende wandeltocht, welke het gehele jaar aangeboden wordt, is er volop ruimte voor vragen van de deelnemers.

Vogels kijken voor beginners

Gedurende het jaar zijn er meer dan 300 vogelsoorten op het eiland te bewonderen, met in elk jaargetijde weer andere soorten. De gids neemt beginnende vogelaars per fiets mee, langs de vogelkijkhut bij de Westerplas tot aan de vogelkijkplek op de Kobbeduinen.

Plantenexcursie

Wie veel verschillende planten wil zien, zit goed op Schiermonnikoog. Van zoute soorten (zeekraal en lamsoor) tot zoetwaterplanten, en van kalkminnende planten (orchideeën en blauwe zeedistel) tot soorten van zure grond (ronde zonnedauw). De gids toont ze u allemaal!

Eilandrondritten

Taxi Boersma en Drent verzorgen op aanvraag ook rondritten over het eiland. De chauffeurs kunnen u alles vertellen over de verschillende bezienswaardigheden.

Meestervertellers nemen u graag mee op cultuurhistorische wandeling door de streken, de boswachters vertellen graag over hun eiland, en zelfs de jutters van Schiermonnikoog durven hun geheimen te delen. Ook leuk zijn de bootexcursies, bijvoorbeeld naar de zeehondenbanken.

Zeehondenexpeditie met zandplaatexcursie

Het VVV biedt diverse excursies met de mogelijkheid om zeehonden te spotten en om op een zandplaat te ervaren hoe het is om op de bodem van de Waddenzee te lopen. In alle gevallen varen we met een schip het wad op. De schepen varen langs plekken waar zich veel zeehonden bevinden zodat u zelf kunt zien wat een prachtige dieren dit zijn. Bovendien een mooie gelegenheid om met eigen ogen te ervaren waarom dit schitterende gebied op de Werelderfgoedlijst staat. Nergens ter wereld ligt zo'n uitgestrekt en gevarieerd gebied, ontstaan onder invloed van eb en vloed en waar de veranderingen dagelijks merkbaar zijn. Tip: Neem handdoek en verrekijker mee!

Jutten & schelpen zoeken

Thijs de Boer vertelt u verhalen over het jutten van vroeger en nu, en neemt u daarna mee het strand op om zelf van alles te vinden. Wat de zee geeft is nooit te voorspellen, maar schelpen zijn gegarandeerd en soms ook hout, flessen (soms met brief) en meer. Thijs verklaart deze vondsten graag voor u!

Westerstrandtocht

Vanaf het dorp lopen we richting de dijk via de kwelder naar het Westerstrand. Onderweg vertelt de gids van alles over planten, dieren, de Waddenzee en het eiland. Via het strand lopen we door over het zandige wad richting het schip! Als iedereen aan boord is volgt een prachtige boottocht over Werelderfgoed Waddenzee. Wij hebben grote kans om ook de zeehonden te spotten. Het eindpunt is de veerdam op Schiermonnikoog, hier staat een bus klaar om iedereen weer terug te brengen naar het centrum van het dorp.

Wadexcursies

Eilander Thijs de Boer neemt u mee het wad op, de echte modder in. Hier maakt u niet alleen fysiek kennis met het wad, maar krijgt u ook uitleg over het ontstaan, de getijden, de dynamiek en het belang van het wad voor mens, dier en plant. Schepnet en greep gaan mee om wormen, weekdieren, garnalen en vissen te vangen en te bekijken.

 [Kijk voor nog meer excursies op onze natuurpagina's.](#)

Soepboer Rijwielverhuur

Keuze uit 4000 fietsen.

U vindt ons op de veerdam
en bij de eerste bushalte in het dorp,
50 meter achter het VVV-kantoor.

tel 0519-53 16 36 www.fietsverhuursoepboer.nl email: info@schierfiets.nl

Hotel Restaurant
de Tjattel
Hotelkamers, Lunch & Diner.

Boek uw kamer en
reserveer uw tafel op
detjattel.nl
0519-531133
Langestreek 94.

Smakelijk Schier.nl

tel.: 0519 53 20 75

van broodje tot complete maaltijd;
bezorgd op uw vakantieadres
op Schiermonnikoog.

Ga naar: smakelijkschier.nl

WADLOPEN

...EN MEER

beleef 't!

RONDVAARTEN
MET OF ZONDER WANDELING

RONDJE WAD
DAGARRANGEMENT VOL UNIEKE ERVARINGEN

ZWERF- EN NACHTTOCHTEN
NAAR BEWOONDE EN ONBEWOONDE EILANDEN

BETOVERENDE VERGEZICHTEN
DE EINDER GLOORT VUURROOD,
DE ZEE SPIEGELT ALS EEN VELD ROBIJNEN...

I: WWW.WADLOPEN.COM

E: INFO@WADLOPEN.COM

T: 0595 - 52 83 00

ONTDEK DE WADDEN

met WandelZoekpagina

WandelZoekpagina

- dagwandelingen
- op alle waddeneilanden
- met uitgebreide routebeschrijvingen
- met gps-tracks
- met wandelkaarten
- ook beschikbaar in wandelapp

WWW.WANDELZOEKPAGINA.NL

Vrouwe Jakoba

SCHIERMONNIKOOG

Bezorgservice - Eetwinkel - Slijterij

- Pizza's
- Pasta's en lasagnes
- Salades
- Vlees- en visgerechten
- Kindermenu's

Badweg 4

0519 - 53 11 73

ook op zondag open

Dekt u alvast de tafel...

www.vrouwejakoba.nl

WINKELEN

De openingstijden van de winkels zijn duidelijk zichtbaar aangegeven op de winkeldeuren.

Bakkerij Schuthof

Middenstreek 12, tel. 0519-531265
www.bakkerijSchuthof.nl

Boekhandel Kolstein

Middenstreek 38, tel. 0519-532239
www.kolstein.nl

Drogisterij en kledingwinkel Streek 56

Langestreek 56 , tel. 0519-531962
www.streek56.nl

Eetwinkel Vrouwe Jakoba

Badweg 4, tel. 0519-531173
www.vrouwejakoba.nl

Kledingwinkel Kleur aan Zee

Langestreek 17, tel. 0519-531033
www.kleuraanzee.nl

Kledingwinkel Schier Fashion

Middenstreek 29, tel. 0519-531293

Kleding- en cadeauwinkel Retteketet

Middenstreek 11, tel. 0519-531733
www.retteketet.com

Kado en woonwinkel ’T Wente

Langestreek 64, tel. 06-17252628
www.t-wente.nl

Op Struun

Middenstreek 23, tel. 06-46277842
www.opstruun.nl

Pottenbakkerij Hjirre

Middenstreek 27
www.aleidablom.exto.nl

Snoepwinkel ‘t Peperhúsjen

Middenstreek 42, tel. 0519-531158
www.peperhusjen.nl

Supermarkt SPAR Brunekreef

Middenstreek 2, tel. 0519-531254
www.sparbrunekreef.nl

Doe-het-zelf winkel Dijkstra

Noorderstreek 26, tel. 0519-531762
www.bouwenopschier.nl

Kwekerij De wilde Akelei

Reeweg 3a, tel. 06-24500485
www.dewildeakelei.nl

VVV Schiermonnikoog Shop

Reeweg 5, tel. 0519-531233
www.vvvschiermonnikoog.nl

Watersportwinkel Onder Zeil

Reeweg 8, tel. 0519-720530
www.onderzeil-schiermonnikoog.nl

GALERIES & ATELIERS

KunstFaam

Bij open atelier KunstFaam aan Badweg 5 kunt u kunst kijken en kopen in de wisselende expositie-ruimte, kunstenaars aan het werk zien in de open werkplaats, én zelf aan de slag in het KunstFaam-Laboratorium. Kunstenaars wisselen elkaar daar af en geven workshops in hun specialiteit, zoals juten met Faam, sculptuur in klei, keramiek en ook workshops tekenen en stempels maken. Deze creatieve sessies zijn

voor zowel kinderen, volwassenen als bedrijven. De constante factor binnen KunstFaam is kunstenares Klasiena Soepboer, afgestudeerd aan zowel de Academie Minerva als aan de Gerrit Rietveld Academie.. Klasiena is een geboren en getogen Schiermonnikoogse. Haar werk vindt u op www.klasiena.nl.

Badweg 5, tel. 06-15377415
www.kunstfaam.nl
Geopend donderdag t/m zaterdag van 13:00 tot 17:00 uur.

Atelier Romy

Als de vlag uithangt toont Romy vol enthousiasme haar schilderijen en foto's, in het kleine atelier aan de Langestreek. Ook kunt u deze fotografe boeken voor onder andere bruidsfotografie en familieshoots. Volg Romy alvast op Twitter: @wadfotografen.

Langestreek 7, tel. 0519-531177 / 06-47603896. Geopend donderdag en zaterdag van 14:00 tot 17: uur (en als de vlag uithangt).

Pottenbakkerij Hjirre

Bij Pottenbakkerij Hjirre is keramiek te zien en te koop waarbij de maakster zich heeft laten inspireren door het eiland. Monniken, eilander huisjes, schelpen en ander natuur gerelateerde keramiek wordt door pottenbakster Aleida Blom ter plekke gemaakt. In de winkel liggen originele producten die alleen op Schiermonnikoog te koop zijn. Daarnaast is het ‘Kunstverzameldoosje’ van Kunstgroep SJain verkrijgbaar.

Middenstreek naast nummer 27,
www.aleidablom.exto.nl.

Galerie Ogygia, Stella van Acker, atelier Romy, Kunstfaam en pottenbakkerij Hjirre tonen Schiermonnikoog op haar meest kunstzinnige wijze. Ook op andere plekken op het eiland verbeelden kunstenaars middels wisselende exposities ‘hun’ eiland, en mag u zelfs zelf aan de slag!

Atelier Schier

Atelier Schier organiseert op Schiermonnikoog diverse workshops op het gebied van schilderen, meditatie, zang en juttersgeluk. Het hele jaar door kunt u hier terecht voor familie- en bedrijfsuitjes uitjes. Hou de website en de Lytje Pole Agenda in de gaten voor verrassende projecten, lezingen en workshops!

Tel. 06-53477050 , www.atelierschier.com.

Galerie Ogygia

In galerie Ogygia kunt u genieten van een wisselende collectie schilderijen, etsen, giclées en keramiek van verschillende kunstenaars. Daarnaast biedt de galerie een diversiteit aan artikelen die ambachtelijk gemaakt zijn. Zoals mondgeblazen glaswerk, uniek aardewerk met een bijzondere achtergrond, zilveren sieraden met edelstenen, Vietnamees lakwerk en nog veel meer. Tevens heeft Ogygia een uitgebreide collectie kunstkaarten, kalenders en agenda's. Coba Harthoorn en Klaske Noordenbos ontvangen u graag in de galerie, waar u geheel vrijblijvend en zo vaak als u wilt kunt binnenlopen. De collectie wisselt regelmatig, dus is er altijd iets nieuws te ontdekken.

Nieuwestreek 7, tel. 06-51890181
www.galerieogygia.nl . Geopend: maandag van 14.00 tot 17.30 uur. Dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.30 uur. Zon- en feestdagen gesloten.

Op de hoogte blijven?
Volg ons ook op Facebook:
[Facebook@eilandschiermonnikoog](https://www.facebook.com/eilandschiermonnikoog)

EXPOSITIES

Kleurrijk en kloek!

Doet Boersma laat in deze (na-)zomerexpositie kleurrijk werk zien in galerie Ogygia. In haar ruime, intense landschappen troont ze de beschouwer mee naar de vrijheid buiten. Binnen het landschappelijke thema richt ze ook haar aandacht naar binnen, naar

de juist meer onzichtbare ecologische processen, zoals zaaien, wortelen, verleiding (voor insecten) en metamorfoses in de natuur. Deze expositie loopt van 1 augustus tot en met 31 oktober.
Galerie Ogygia
Nieuwestreek 7
www.galerieogygia.nl

Langs de vloedlijn

Eilander fotograaf Joke de Jong toont in Landal Vitamaris de permanente expositie 'Impressies langs de vloedlijn'. Zijn op linnen gedrukte foto's zijn geïnspireerd door het overweldigende spel tussen licht en wolken bij zee en strand.
Badweg 53, www.schiermonnikoogphoto.eu

Kunstgroep SJain

Deze vereniging heeft als doel kunst op Schiermonnikoog onder de aandacht te brengen. De vereniging wordt gevormd door zes leden: AtelierSchier, Kunstfaam, Stella van Acker, Atelier Romy, Pottenbakkerij Hjirre en Galerie Ogygia. De leden hebben allemaal een kunstlocatie op Schiermonnikoog en bieden daar voor een klein bedrag het 'Kunstverzameldoosje' aan. Het doosje wordt bij het bezoeken van de zes locaties gevuld met een klein uniek kunstwerkje!

Wrakhout

Impressies samengesteld uit alle mogelijke zaken die in de vloedlijn gevonden zijn, met als belangrijke basis een houtje of houten plankje. De wrakhout-bootjes zijn allemaal uniek, en krijgen door het diverse materiaal fantastische vormen: symbolen van vrijheid, reizen en ontdekken. Harm Carrette toont zijn bootjes in de oude schuur waar 's winters de paarden gestald staan.
Van der Molenpad 13, tel. 0519-531633
www.wrakhoutschiermonnikoog.nl

Ogygia

Bij Galerie Ogygia exposeren landschapschilder Doet Boersma met schilderijen en Corina Blom met vergezichten op doek en droge naald etsen die op koperplaten zijn bevestigd. Karin van Berne laat keramische figuren zien die verhalen vertellen over de zee.

Tekenwandeltocht

Tijdens de expositie van Doet Boersma bij Ogygia organiseert Doet 2 maal een tekenwandeltocht op Schiermonnikoog. Tijdens deze wandeltocht leert zij de cursisten om onderwerpen te tekenen. De totale wandeltocht is niet meer dan 4 kilometer. Op verschillende plekken onderweg wordt getekend met steeds weer een ander onderwerp.

Voor meer informatie en aanmelden: www.kunst-academie-friesland.nl

Stiller om de Noord, in het voetspoor van Jan Loman

Jan Loman werd in Bolsward geboren en werd een bekend dichter, fotograaf, beeldkunstenaar en vormgever. Hij werd het meest bekend door zijn logo voor de Waddenvereniging. Jan Loman hield heel veel van Schiermonnikoog en hij liet de liefde voor het strand en het wad terugkomen in zijn haiku's en zijn kunst. In 2018 vieren wij zijn honderdste geboortedag. In Landal Vitamaris is van 26 september tot 27 oktober een expositie met werken van Jan Loman te zien. In oktober wordt de film 'Stiller om de Noord' vertoond en wordt er een haikuworkshop en een fietstocht langs alle haiku's van Loman georganiseerd.

De meisjes van Schier

Een expositie in Strandresort Schier, voortgekomen uit een bonte verzameling foto's gemaakt op Schiermonnikoog. Oma en haar vriendinnen kwamen als kind al op het eiland en werden tot op zeer hoge leeftijd door de eilander-buschauffeur aangesproken met 'de meisjes' en dat vonden ze stiekem altijd wel heel leuk!

'De meisjes' zijn in een nieuwe context geplaatst, dit alles in een poging om ze nog een keer te horen giechelen, kletsen en plezier maken. Is het dan werkelijk zo anders dan 100 jaar geleden? Of is er een universeel overdraagbaar Schiergevoel dat tijd en ruimte overstijgt? Alsof je in een andere wereld stapt. Een prikkelarme omgeving waar je je gedachten meegeeft aan de wind of weg laat drijven op de golven. Ellen Klasens-Horlings is afgestudeerd kunstenares (gemengde media) aan de AKI in Enschede en is een veelzijdige creatieve duizendpoot. "Verhalen vertellen in beeld en woord is mijn grootste passie!"

Zee-kunsthestival

Kunstgroep SJain organiseert in de eerste 3 weken van september een Zee-kunsthestival. Er is een route langs een twintigtal bijzondere locaties op het eiland waar kunst wordt geëxposeerd van zo'n 40 verschillende kunstenaars. Het thema voor deze route is de Zee.

Inspiratie

De kunstenaars zijn mensen die wonen of werken op het eiland en als geen ander weten wat de Zee voor hen betekent. Allen geven hier professioneel of als hobby uiting aan door het maken van kunst. De Zee kan zoveel zijn: romantisch, gevaarlijk, koud, woest, warm en kalm. Maar waardoor inspireert die Zee nou zo? Tijdens de route krijgen we misschien wel een antwoord op deze vraag.

Programmaboek

Naast de route vinden er verschillende workshops, lezingen en / of voorstellingen plaats waarover u in het fraai vormgegeven programmaboek alle informatie kunt terugvinden. Het festival wordt op 1 september officieel geopend door burgemeester Ineke van Gent gevolgd door een uniek concert van duo Skuplik en Schut in het ontmoetingscentrum. Het programmaboek is te koop bij de verschillende SJain locaties: Hjirre, Kunstfaam, atelier Romy, atelier Schier en galerie Ogygia. Voor meer informatie over de aanschaf van dit boek kunt u contact opnemen via info@galerieogygia.nl.

Klaas Onnes

In de zaal van 't Heer en Feer in het Bezoekerscentrum is dit seizoen de expositie 'Klaas Onnes, kapitein en schilder' te zien. Klaas Onnes (1893-1971) voer meer dan 40 jaar (waarvan 32 jaar als kapitein) op de veerboten van Oostmahorn naar Schiermonnikoog en weer terug. Daarnaast was hij een hartstochtelijk amateurschilder. Hij schilderde zijn wereld van schepen, zee en eiland.

BOUW/KLUS/INSTALLATIE/ SCHILDER BEDRIJVEN

Klusbedrijf D. Dam

tel. 0519-531177

Bouwbedrijf Dijkstra

tel. 0519-531762

Bouwbedrijf Meintema-Hiemstra

tel. 0519-531276

Installatiebedrijf Vlasma

tel. 0519-531345

Schier Schilders

tel. 0519-531082

ETEN & DRINKEN

Café It Aude Beuthûs

Nieuwestreek 6, tel. 0519-531460

www.cafeboothuis.nl

Cafetaria De Halte

Reeweg 4, tel. 0519-531256

www.schiermonnikoog-horeca.nl

De Koffiekajuit

Langestreek 17, tel. 0519-532075

www.smakelijkschier.nl

Tox Bar

Reeweg 7, tel. 0519-531373

www.toxbar.nl

Drink- & Eethuis De Berkenplas

Pr. Bernhardweg 1, tel.0519-531570

www.schiermonnikoog-horeca.nl

Familierestaurant ‘t Wantij

Langestreek 11 , tel. 0519-531526

www.smakelijkschier.nl

Hotel de Tjattel

Langestreek 94, tel. 0519-531133

www.detjattel.nl

Hotel Duinzicht

Badweg 17, tel. 0519-531218

www.hotelduinzicht.nl

Hotel Graaf Bernstorff

Reeweg 1, tel. 0519-820050

www.bernstorff.nl

Hotel Van der Werff

Reeweg 2 , tel. 0519-531203

www.hotelvanderwerff.nl

Hotel Brasserie Om de Noord

Langestreek 66, tel. 0519-700200

www.hotelomdenoord.nl

Restaurant Noorderlicht

Middenstreek 3, tel. 0519-346616

Restaurant Marina (jachthaven)

Reeweg 27, tel. 06-27860833

www.marinaschier.com

Caffè Mobile

Veerdam en nabij Strandpaviljoen Paal 3,

tel. 06-21517331, www.caffemobile.nl

LEES VERDER OP PAG 34

MUSEA

Rariteitenkabinet Gribus

In de receptie van It Aude Kolonyhûs aan de Badweg vind je de Gribusmannetjes die de afgelopen jaren op allerlei festivals in oude caravans hebben rondgereisd. Ook kom je hier een draak op sterk water tegen. Deze is ooit door Martin Roemers, zoon van de vuurtorenwachter, vlakbij bij de vuurtoren is gevonden. Verder vind je hier de oude typemachine van Graaf von

Bernstorff, geschonken door Auke Talsma, de kapiteinspet van Klaas Visser, blikseminslag, rariteiten van Stones fan en eilandgek Boudewijn Buch, de aorta van een potvis, de hele walvisvangst op de Willem Barentsz levendig in beeld gebracht en nog veel meer. Kom je verwonderen en verbazen!

Openingstijden: zaterdag, zondag en woensdag tussen 11:00 en 13:00 uur

www.itaudekolonyhus.nl

Bunkermuseum Schlei

Het museum is gevestigd in de Seeburgbunker, linksaf aan het einde van de Prins Bernhardweg. Het bunkermuseum wordt geëxploiteerd door de Stichting Bunkermuseum Schlei. De stichting heeft tot doel het verzamelen, bewaren en tentoonstellen van goederen en kennis over de Tweede Wereldoorlog op het eiland Schiermonnikoog. De goederen en andere materialen worden tentoongesteld in de Seeburgbunker, tijdens de Tweede Wereldoorlog de communicatiebunker in de radar stelling/dorp Schlei. Vanuit deze bunker werd de radar informatie doorgeseind naar de vliegbasis Leeuwarden waar jagers gestationeerd stonden.

Overige interessante plekken

Het Bunkermuseum Schlei heeft nog twee bunkers opengesteld. De eerste is een kleine munitiebunker op de hoek bij het Westerhofpad. De tweede is de aggregaat bunker van de stelling Schlei. Hierin onder ander een aggregaat dat er tijdens de Tweede Wereldoorlog ook heeft gestaan. Deze bunker bevindt zich rechts, vlak voor de fietsenstallingen bij de Marlijn. Daarnaast zijn er verschillende objecten tentoongesteld in het dorpscentrum.

Openingstijden Bunkermuseum Schlei: Hele jaar: Elke zondag van 13:00 – 16:00 uur Vanaf de voorjaarsvakantie t/m de kerstvakantie ook: Woensdag van 13:00 – 16:00 uur Contact: info@bunkermuseumschlei.nl tel. 0519-531701

Op de hoogte blijven?

Volg ons ook op Facebook:

fb.com/eilandschiermonnikoog

Schelpenmuseum PAAL 14

Schelpen, barnsteen, botten en andere schatten uit de zee. Aan het Martjeland ligt Schelpenmuseum Paal 14 met schelpen maar ook met krabben, zeesterren en barnsteen. Alles is zelf opgeraapt, niet alleen aan het strand van Schiermonnikoog, maar ook elders op de wereld. In de eerste vitrine wordt uitgelegd hoe weekdieren leven. In de volgende drie vitrines is te zien wat allemaal op het strand van Schiermonnikoog te vinden is. Er zijn strandvondsten te zien waaronder barnsteen en botten van dieren die hier in de laatste ijstijd leefden. Langs de wand hangen stukken wrakhout van vergane schepen, vaak nog goed herkenbaar aan de houten verbindingspennen en ook is een fraai stagblok te zien. Dit is in 2011 op de Balg gevonden. Nieuw is een vitrine met schedels van vogels. In de vier vitrines hierna treft u schelpen, zee-egels, krabben, vissen en andere strandvondsten aan die afkomstig zijn van over de hele wereld. Het Schelpenmuseum heeft boekjes over de vogels, planten, schelpen, vlinders en paddenstoelen van Schiermonnikoog uitgegeven en er zijn originele souvenirs te koop zoals barnsteen van Schiermonnikoog en strandvondsten in lijstjes of op strandhout. Een toegangskaartje is uw hele verblijf geldig want het is de bedoeling dat u zelf op pad gaat en spannende vondsten te doet! Op onze internet pagina zijn vondsten te zien die gasten door de jaren heen hier hebben opgeraapt, waaronder enkele soorten die wijzelf helaas nog steeds niet gevonden hebben!

Nieuwgierig geworden? Kom langs om de schatten uit de zee te bewonderen en daarna zelf op pad te gaan!

Alle dagen geopend van 14:00 - 17:00 en van 20:00 - 22:00 uur.

Meer informatie: www.schelpenmuseum.nl of bel 0519-531663

Haal met inheemse planten nieuwe bezoekers naar uw tuin of balkon. Zo verschaft u voedsel aan vlinders, zweefvliegen en tal van andere insecten. Voedsel dat in de natuur onder druk staat. Het assortiment van kwekerij *De wilde Akelei* bestaat uit ruim 50 inheemse planten en 20 kruiden, gekweekt zonder bestrijdingsmiddelen en toevoegingen. Planten die u en uw leefomgeving iets extra's geven en eenvoudig te vervoeren zijn!

DE GROENE TIP VAN SCHIERMONNIKOOG

Claudine – Parijs:
“Het herinnert mij
aan Schiermonnikoog!”

Arjen – Rotterdam:
“Genieten van uw
planten op ons
dakterras!”

Henno's voorjaartips ...

Weideklokje

Marokkaanse Munt

Beemdkroon

KWEKERIJ DE WILDE AKELEI – REEWEG 3a – DIRECT NAAST VVV
info@dewildeakelei.nl – www.dewildeakelei.nl – 06.24.500.485

Bij inlevering van deze bon ontvangt u
10% korting op een
bootdoosje met 6 planten

Geldig t/m 1-9-'18
en voor alle planten / kruiden

Natuurmonumenten

Schiermonnikoog

NOVEMBER
WANDELMAAND

Met warme jas en stevige
wandelschoenen aan begint
het uitwaaien pas echt!

Een maand vol leuke wandelingen & excursies, met en
zonder gids, waarbij nauw wordt samengewerkt met
Natuurmonumenten.

www.vvvschiermonnikoog.nl/wandelmaand

De winkel op
Schiermonnikoog voor

- Souvenirs
- Eilandgidsen
- Wandelroutes
- Postzaken
- Kadootjes

U kunt bij
ons ook
pinnen.

US LYTJE POLE

Us lytje Pole

Schiermonnikoog is, met nog geen 1000 inwoners, het kleinste bewoonde Nederlandse Waddeneiland. Niet ten onrechte noemen de eilanders het “us Lytje Pole”. Lytje Pole staat voor klein polletje ofwel een klein stukje grond. Schiermonnikoog is een klein stukje grond in de zee. Het eiland is slechts 20 km lang en 4 km breed.

Oud Schiermonnikoog op Facebook

 Op de facebook pagina Oud Schiermonnikoog vindt u een steeds groter wordende verzameling van ruim 6000 foto's van particulieren, belangeloos beschikbaar gesteld. U kunt foto's op deze site plaatsen en op andermans foto's reageren. Deze groep telt al meer dan 2300 leden zowel op Schiermonnikoog als ver daarbuiten (de VS, Indonesië, Australië en Zuid-Afrika). Ook daar keken mensen in hun foto-albums voor u.

Foto's vangen de tijd. Ze vertellen verhalen en herbergen herinneringen: oude geliefden of bekenden, een vervlogen jeugd of tijd, een favoriete plek. Dierbare foto's met een verhaal. Een verhaal dat velen kunnen aanvullen. En dat gebeurt dan ook veelvuldig. U bent van harte welkom om u kosteloos aan te sluiten!

Voor wie geen internet of Facebook heeft; Oud Schiermonnikoog voorlo-pig ook met foto's in deze krant.

Vertrek van de boot, 1962 - dia van Tjipke Faber

Grijze monnikeneiland

De eerste bewoners van Schiermonnikoog waren naar verluidt de Cisterciënzer monniken van het klooster Claercamp uit Friesland, die zich in de Middeleeuwen op het eiland vestigden.

Het eiland dankt zijn naam aan deze in grijze pijen gehulde monniken. Schier = grijs, oog = eiland: grijze monniken eiland.

Van 1580 tot 1638 waren de Staten van Friesland eigenaar van Schiermonni-

Het dorp

In de 17e eeuw bestond Schiermonnikoog uit meerdere gehuchten. Het door de zee verzwolgen Westerburen was hiervan de grootste. De huizen die meer naar het oosten gebouwd werden – Oosterburen – vormden de basis van het huidige en enige dorp; Schiermonnikoog. In opdracht van de familie Stachouwer kreeg het dorp in 1719 haar karakteristieke inrichting. Om de invloed van de wind zoveel mogelijk te beperken, werden de straten (streken) van west naar oost gebouwd. De eerste bebouwing bestond uit de Voorstreek en Middenstreek, met daaropvolgend aan de noordzijde de Langestreek. Eén van de eerste huisjes in het nieuwe dorp was Marten (1721), aan het einde van de Middenstreek.

‘t Heer en Feer

De Cultuurhistorische Vereniging ‘t Heer en Feer telt zo’n 430 leden. 200 daarvan wonen op Schiermonnikoog, de anderen zijn eilandliefhebbers aan de vaste wal. De vereniging heeft als doel het verzamelen van eilander erfgoed en het verspreiden van de kennis daarover. Leden ontvangen het tijdschrift dat drie maal per jaar verschijnt (+ één themanummer).

Dit jaar is het themanummer gewijd aan Klaas Onnes. Daarnaast verzorgt ‘t Heer en Feer het Jaarboek Schiermonnikoog met alle eilander wetenswaardigheden.

koog. De Staten verpachtten de eilander grond, maar door onrust op het eiland en tegenvallende opbrengsten besloten ze het te verkopen aan de hoogste bieder: de familie Stachouwer. Tot 1859 was Schiermonnikoog eigendom van het geslacht Stachouwer, later Van Starkenborgh-Stachouwer. In 1859 kwam het eiland in handen van mr. John E. Banck. Op eigen kosten realiseerde Banck de huidige dijk, die het dorp tegen de zee beschermt en waardoor de Banckspolder ontstond. Dhr. Banck heeft veel voor het eiland

Dorpsomroeper

Nog steeds gaat regelmatig de dorpsomroeper over het eiland om vergaderingen, evenementen en andere belangrijke zaken aan te kondigen.

betekend, en is daarom op zijn favoriete plekje op ‘zijn’ dijk geëerd met een stenen bankje, dat onder de eilanders bekend staat als de ‘Bank van Banck’. In 1892 werd het eiland doorverkocht aan de Duitse graaf Hartwig Arthur von Bernstorff. Hij liet voor de houthandel een naaldbos aanplanten en zorgde voor de aanleg van de eerste veerdam, de huidige jachthaven. Toen hij in 1940 overleed erfde zijn zoon het eiland. Tot de Tweede Wereldoorlog aanbrak en het eiland in 1945 eigendom van de Nederlandse Staat werd.

Eigen taal

Nog slechts zo’n 75 inwoners spreken de eilander taal, het ‘Schiermonnikoogs’. Deze taal lijkt op een mengeling van Oud-Fries met Scandinavische invloeden, en is waarschijnlijk in de zeevarende tijd ontstaan. Vele dichtbundels, boeken en zelfs een woordenboek met meer dan 30.000 eilander woorden zijn ontwikkeld om de taal niet verloren te laten gaan. En vrijwel iedere eilander weet gelukkig nog het volkslied mee te zingen, en Schiermonnikoog liefkozend ‘us Lytje Pole’ (ons kleine stukje grond) te noemen.

Lopend eiland

Eb en vloed zorgt voor een dynamisch Waddengebied en hierdoor verschuift Schiermonnikoog elk jaar een klein stukje naar het oosten. Aan de westzijde is sprake van afkalving, daar wordt het zand meegenomen door de zee terwijl in het oosten juist land aanslibt. Daar valt het zand als kleine deeltjes, als een soort klei op de bodem. In 2005 liep het eiland over de provincie grens met Groningen heen. Op 1 januari 2006 is de grens gecorrigeerd zodat deze nu door de geul ‘de Eilanderbalg’ loopt. De voornaamste reden voor de grenswijziging was het scheppen van duidelijkheid omtrent de verantwoordelijkheid voor rampenbestrijding. De komende jaren blijft Schiermonnikoog, net als Ameland, Terschelling en Vlieland tot de provincie Friesland behoren.

HULPDIENTEN OP SCHIERMONNIKOOG

SIGMA-teams

Het Sigma-team: ondersteuning en grootschalige geneeskundige bijstand.

Wanneer de ambulancedienst op moet schalen dan komt Reinharda Groendijk direct in actie. Met haar team kan zij de ambulancezorg ondersteunen bij een groot incident. Samen met Inge Luit heeft Reinharda een duo job als Teamleider. Daarnaast is zij ook Hoofd gewondennest. Iets voor het eiland en de gemeenschap betekenen én iets met haar opleiding als ziekenverzorgende doen zijn belangrijke redenen voor haar betrokkenheid.

Sinds 2016 is de organisatie gewijzigd en zijn landelijk de Sigma-teams verdwenen, zij staan nu bekend onder GGB (Grootschalige Geneeskundige Bijstand). Op de Waddeneilanden wordt het Sigma-team GGB de Wadden genoemd en opereert onder de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), de Veiligheidsregio Fryslân en de Gemeente Schiermonnikoog.

Het team bestaat uit 10 personen, inclusief chauffeurs, en volgt maandelijks trainingen gegeven door iemand van het RAV. Dit kan theoretisch zijn, maar ook praktijk gericht.

Daarnaast is er 1 of 2 keer per jaar een multidisciplinaire oefening samen met ambulance, brandweer en het ondersteuningspeloton van de brandweer.

Het Sigma-team ondersteunt de ambulancedienst en wordt ingeschakeld na een eventuele opschalingsvraag vanuit de ambulancezorg via de meldkamer. Daarnaast ondersteunt het ondersteuningspeloton desgewenst het Sigma-team.

Het Sigma-team kan in geval van meerdere slachtoffers hulp bieden en een vangnet zijn van gewonden voor de ambulancedienst. Het team is goed geoutilleerd en sinds oktober 2017 voorzien van een nieuwe auto. Daadwerkelijke inzet van het Sigma-team is er tot op heden nog nooit geweest, gelukkig maar, want dat zou betekenen dat er een grote calamiteit of ramp heeft plaatsgevonden. Een goede samenwerking en de gezamenlijke oefeningen met alle hulpdiensten zijn noodzakelijk. Het contact met de Veiligheidsregio en RAV maakt de functie van Reinharda boeiend. Dat ze dit nu samen kan doen met Inge vindt ze een pré, want samen hoor je meer en kun je taken verdelen!

Brandweer

De brandweer op Schiermonnikoog is onderdeel van Veiligheidsregio Fryslân, district Noord-Oost, en heeft zijn modern uitgeruste kazerne aan de Knuppeldam 8. Het brandweerteam heeft drie voertuigen en bestaat uit veertien vrijwilligers.

Ook heeft Schiermonnikoog een zogenoemd ondersteuningspeloton, bestaande uit vijftien vrijwilligers. Voor brandbestrijding op de Waddenzee wordt samengewerkt met de KNRM

Politie

De politie Schiermonnikoog maakt deel uit van het team Noord-Oost Friesland, waarvan de teamleiding vanuit het politiebureau in Dokkum werkzaam is. Naast de opsporings- en handhavingstaak van de politie heeft het eilander team ook een hulpverleningstaak bij rampen en ongevallen.

Voorstreek 28
tel. 0900-8844

Op de hoogte blijven? Volg de politie op facebook.com/politieschiermonnikoog.

KNRM

35 Vrijwilligers en 1 beroepsschipper waken over de wateren rondom het eiland. De reddingboten Koning Willem I, Edzard Jacob en de speciale truck zijn 24 uur per dag paraat. Meer informatie:

www.knrm.nl/schiermonnikoog. Ook is KNRM Schiermonnikoog te volgen via Facebook en Twitter. Veerweg 5, tel. 06-51541970

Ambulance

UMCG Ambulancezorg en Ambulancezorg Fryslân verzorgen de ambulancedienst op Schiermonnikoog. Deze dienst beschikt over één continu bemande ambulance, plus één reserveambulance. Wanneer iemand met spoed naar het ziekenhuis moet, kan dit met een ambulance op de veerboot, met de reddingsboot of met een helikopter. Deze keuze is afhankelijk van de urgentie, beschikbaarheid en weersomstandigheden.

ETEN & DRINKEN

Paviljoen Paal 3

Badweg 145, tel. 06-30347782
www.paviljoenpaal3.nl

Restaurant Noderstraun

Badweg 32, tel. 0519-531940
www.restaurantnoderstraun.nl

Restaurant/ijsalon Ambrosijn

Langestreek 13, tel. 0519-720261
www.ambrosijn.nl

Restaurant/pizzeria De Ware Jakob

Langestreek 46, tel. 0519-531687
www.dewarejakob.nl

Schiermonnikoger Vishandel

Noorderstreek 38, tel. 0519-531743
www.schiermonnikogervishandel.nl

Strandhotel & Beachclub Zandt aan Zee

Badweg 117, tel. 0519-531566
www.zandtaanzee.nl

Strandpaviljoen de Marlijn

Prins Bernhardweg 2, tel. 0519-531397
www.demarlijn.com

VERHUUR

Fietsenverhuur Schiermonnikoog

Middenstreek 10 en Badweg 6
tel. 0519-531104 / 06-23354618
www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Fietsenverhuur Soepboer & Schierfiets

Paastrandweg 1 en Noorderstreek 32
tel. 0519-531636
www.fietsenverhuurschiermonnikoog.com

Kindermeubilair

Fam. A. Holwerda
Reddingsweg 38
tel. 0519-531754 / 06-57040314 (vooraf reserveren)

Speluitleen

Langestreek Om de Noord 34
tel. 0519-531016 / 06-29398251
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Linnenverhuur Schiermonnikoog

Langestreek Om de Noord 34
tel. 0519-531016 / 06-52608105
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Schierlinnen

tel. 06-12896892
www.schierlinnen.nl

SCHOONMAAK

Schoonmaakbedrijf Schierglas

tel. 06-12896892
www.schierglas.nl

KOM OP VERHAAL

Schiermonnikoog, een cultureel eiland

Kom, bekijk de wereld eens door onze ogen. Voel, hoe het tij ons ritme bepaalt. Zie, met hoeveel moois we omringd zijn. Ga eens zitten, onthaast je, dan vertellen wij een verhaal! Schiermonnikoog herbergt een gemeenschap van jutters en redders, van kunstenaars, verhalenvertellers, muzikanten en zangers, van eigenzinnige burgers en weerbarstige ondernemers, van échte mensen die

de identiteit van Schiermonnikoog in hun genen meedragen. Eilanders die met elkaar een uniek stukje Friesland vormen.

In het kader van LF 2018 wil Schiermonnikoog de oude verhalen, hun vertellers en eigentijdse kunstvormen met elkaar verbinden.

Non-aktief

Masquerade Theater is een jeugdtheatergroep met leden in de leeftijd van 8 tot 18 jaar. Zij speelt de voorstelling “NON-AKTIEF” op Schiermonnikoog. Het muzikale blijspel gaat over vergrijzing in een klooster waar wezen verzorgd worden.

Mijn Mienskip

Het Dorpshuis is jaren het toneel geweest voor de Eilander Revue. Na jaren is David de Boer, ooit prominent lid van de revue, op de solotoer gegaan. Hij laat zich inspireren door grote cabaretiers als Toon Hermans en Wim Sonneveld. Hij brengt anekdotes uit het hart van de eilander gemeenschap en cultuur.

Filmhuis aan Zee

De filmgroep van Kom op Verhaal is op zoek gegaan naar indringende documentaires, films en vergeten film- en promotiemateriaal over Schiermonnikoog en haar bewoners. Onder de naam Filmhuis aan Zee worden deze films en documentaires maandelijks in het Dorpshuis vertoond. Regelmatig zijn er eilandbewoners aanwezig die na afloop van de vertoning de meest smakelijke anekdotes weten te vertellen.

Kralen maken & Pitfire

Klei is een prachtig materiaal waar je bijvoorbeeld aardewerk van kunt maken, een ambacht dat al eeuwenlang met de mens mee groeit en onlosmakelijk is verbonden met onze cultuur. Het spel met de natuurelementen aarde, lucht, water en vuur. Tijdens een primitieve stook op het strand, ook wel ‘Pitfire’ genoemd, zullen deze elementen in hun oervorm aanwezig zijn. Voorafgaand aan deze Pitfire kunnen er kralen gemaakt worden tijdens inloop workshops bij KunstFaam en Hjirre. Deze kralen zullen worden gestookt op het strand. Van alle kralen wordt één kunstwerk gemaakt en dit zal worden tentoongesteld tijdens de kunstroute.

Zeepoëzie

Dichter Gerard Beentjes begeleidt en stimuleert deelnemers in deze workshop om hun eigen ervaringen met de zee en met het verblijf op het eiland te vertellen. De zee is een onuitputtelijke inspiratiebron voor dichters. Maar hoe schrijf jij een gedicht over de zee? Is het de eindeloosheid van het water, zo ver het oog reikt? Of laat je je inspireren door de steeds weerkerende golven die aankomen op het strand? Hoe vertaal je in poëtische taal de ervaring van de zee en van een eiland als Schiermonnikoog?

Poëziewedstrijd De Zee

Iedereen kan deelnemen aan deze poëziewedstrijd. De uitdaging is om in een gedicht te verwoorden wat de zee bij je teweeg brengt en wat deze voor je betekent. Beoordeling van de gedichten zal geschieden door een deskundige jury bestaande uit Simone de Boer, bibliothecaresse op het eiland, Ineke van Gent, de burgemeester van Schiermonnikoog en Bert Visscher, cabaretier en graag geziene gast op het eiland. De jury nomineert vijf gedichten voor de Literatuurprijs van Schiermonnikoog 2018.

Voorwaarden en meer informatie: www.vvvschiermonnikoog.nl

Zee schilderen

Masterclass 1: Gerda Onnes deed academie Minerva in Groningen en is allround kunstenaar. Ze geeft al jaren les en is graag op Schiermonnikoog. Met grote zorgvuldigheid en met plezier deelt ze haar kennis van schilderen met u. De vader van Gerda, Minne Onnes, komt het team een dag versterken.

Masterclass 2: Aly van der Wal heeft 2 academische opleidingen gevolgd: Minerva en ook de Klassieke Academie. Ze exposeert regelmatig en geeft ook graag les. Elke dag starten we met koffie waarna we vertrekken naar een locatie aan zee: het Wad, de Noordzee of om de West.

Niet bestaande vogels?

Tijdens deze lezing in de Teensma zaal van Hotel van der Werff over de niet bestaande vogels van Europa, neemt beeldend kunstenaar en bevlogen rasverteller O.C. Hooymeijer je mee in zijn wereld. Een wereld waarin alles draait om vogels en kunst en waarin fantasie en werkelijkheid vrijwel niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. In zijn universum geldt immers het motto ‘het is niet waar, maar het had waar kunnen zijn’.

*Voor tijden,
locaties,
prijzen en
aanmelden kijk op
vvvschiermonnikoog.nl*

ONTSPANNING

Schierzeep

Deze zeep ruikt naar een zomerse regenbui in de vuurtorenvallei: een heerlijk zoetmuntige geursensatie die u alleen vindt op het eiland. Deze handgemaakte biologische zeep met watermunt, zeezout en veldsalie werd speciaal voor Schiermonnikoog ontwikkeld. Schierlinnen wilde begin dit jaar haar gastenzeepjes verduurzamen en benaderde biologische zeepziederij Werfzeep om een zeep te maken die echt van het eiland komt. Samen met Kwekerij De wilde Akelei bekeken zij welke kruiden van het eiland geschikt zouden zijn voor een eilandzeep. Na enig experimenteren werd gekozen voor watermunt en veldsalie, die met heel veel liefde en speciaal voor de zeep worden grootgebracht bij De wilde Akelei. In samenwerking met Natuurmonumenten wordt dit najaar nog extra watermunt geraapt uit de natte duinvallei bij de vuurtoren. Het zeezout past niet alleen heel mooi bij de zee, maar zorgt ervoor dat de zeep zacht scrubt en mooi schuimt. Schierzeep is op het eiland verkrijgbaar bij o.a. de VVV, Kleur aan Zee, het Bezoekerscentrum en bij Kwekerij De wilde Akelei. Online kan het besteld worden bij www.werfzeep.nl

Studio Kleur aan Zee

De Schierse landschappen ondergaan elk jaargetijde een spectaculaire metamorfose. Die ene prachtige kleur maakt plaats voor nóg mooiere tinten. Kleuranaliste Monica neemt u in haar kleurenstudio aan de Langestreek mee op jutterstocht langs deze seizoenen, waarbij een nieuwe kijk op kleur en plezier gegarandeerd zijn! En wilt u meer weten over het eigen lichaamssilhouet? In de natuur zijn vormen altijd in harmonie, dat geldt ook voor de mens. Als kledinglijnen de lichaamslijnen op een logische wijze volgen, ontstaat er harmonie en dat maakt aantrekkelijk en boeiend. Monica kijkt samen met u hoe lichaamslijnen in overeenstemming zijn met snit, materiaal, textuur, dessin en andere details van kleding. Aansluitend aan bovenstaande activiteiten biedt Kleur aan Zee een wandeltocht over het eiland om te zien hoe de natuur barst van de kleuren.

Meer informatie:
www.kleuraanzee.nl of bel 0519-531033
www.kleuraanzee.nl

Yoga op Schiermonnikoog

Doe een keer mee en geniet van deze beleving, een ontspannen begin of einde van je dag! Een uur voor jezelf, aandacht voor je eigen lichaam. Je geest komt tot rust. De natuur van Schiermonnikoog versterkt deze ervaring. Kom alleen of samen met je kind; een uurtje aandacht voor elkaar en samen lekker bezig zijn. Yoga op Schiermonnikoog is voor iedereen die al aan yoga doet of wil kennis maken met yoga. Interesse? Ook voor een groep, familie of feest kun je gerust contact opnemen. In de zomermaanden hebben we op zondag een ochtendsessie aan zee. Heerlijk om in alle vroegte het eiland te ervaren door meditatie en bewegen en zo je volledig opgenomen te voelen in de natuur van Schiermonnikoog. Een beter begin van de dag kun je je niet wensen! Check de kleurrijke Lytje Pole Agenda of kijk op onze website voor lessen, workshops of weekends.

Meer informatie:
www.yogaopschiermonnikoog.nl
of bel 06-28961215

Pluktuin

In 'de Tuin naast de Branding' telen wij groente, (klein-) fruit en bloemen. Duurzaam, lokaal en zonder chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Zaden en plantgoed zijn zoveel mogelijk biologisch aangekocht. Door met aandacht voor de aarde te zorgen en het bodemleven te stimuleren, creëren wij een omgeving waarin de gewassen goed kunnen groeien en bloeien. Heeft u zin om te helpen? Er is altijd iets te doen. U bent van harte welkom om eens te komen kijken. U vindt de pluktuin aan de Heereweg 2 op het perceel ten oosten van boerderij de Branding.

Meer informatie: www.detuinnaastdebranding.nl
of bel 06-57967397

Wandelcoach

Je ontspant in de natuur, zeker op Schiermonnikoog. Om je heen is ruimte en rust. Al lopend in de natuur kom je van alles tegen. Dingen die iets oproepen, iets losmaken, waardoor je contact legt met de eigen 'binnenwereld'. Wandelcoach Josje Kooistra laat u deze kracht van de natuur en inzicht in uw eigen situatie ervaren, in wie u bent en welke keuzes u maakt. Het geeft je een veelzijdige kijk op de dingen. Eén of twee keer wandelen is vaak al genoeg om tot een effectief resultaat te komen. De natuur werkt als een spiegel, geeft inzicht in uw situatie, in wie u bent en welke keuzes bij u passen. Het laat u in beweging komen. De combinatie met NLP (neuro linguïstisch programmeren) zorgt voor een zeer bijzondere ervaring met een positief resultaat.

Meer informatie: www.wandelcoachopschier.nl
of bel 06-55194761

Pedicure/manicure

Even tijd voor uzelf... Laat uw handen en/of voeten eens vakkundig behandelen of neem een gezichtsbehandeling tijdens een bezoek aan mijn praktijk in het Medisch Zorgcentrum. Alleen op donderdag en uitsluitend op afspraak.

Meer informatie:
bel 06-30962569

Proeverij 'Wijn op 't Oog'

Initiator en sommelier Eelke van der Heide neemt je tijdens deze proeverij mee in de wereld van wijn. Hij volgde de cursus 'gastronomie' van smaakprofessor dr. Peter Klosse en deed ervaring op bij verschillende gerenommeerde restaurants op Michelinster-niveau. Vind je het leuk om meer over wijn te weten? Meld je aan. Leuk, leerzaam en gezellig! Uiteraard wordt de proeverij vergezeld van lekkernijen afkomstig uit het streekgebied rondom Schiermonnikoog. Eelke geeft de proeverijen op verschillende locaties of bij u aan huis.

Meer informatie: www.vvvschiermonnikoog.nl of
bel 06-51157561

Lotus Massage

Een behandeling bij Massage Praktijk Lotus aan de Langestreek geeft uw lichaam de aandacht die het nodig heeft. Respect, rust en ontspanning zijn een voorwaarde voor een massage. Een massage behandeling draagt bij tot een vitaliserend en zelfhelend vermogen van lichaam en geest. Nek-schouder en rugklachten kunnen zo nodig extra aandacht krijgen. Een heerlijke ontspanningsmassage geeft uw lichaam meer energie en zorgt voor een betere balans.

Meer informatie: bel 06-13551226.

Schoonheidssalon Beau Visage

Beau Visage is een schoonheidssalon, gevestigd aan de Middenstreek. U kunt hier terecht voor een groot aantal behandelingen. Schoonheidsspecialiste; Pedicure; Bruidsmake-up; Nagelstyliste en Permanente make-up. Alle behandelingen zijn alleen op afspraak!

Meer informatie: Facebook pagina Beau Visage
of bel: 06-46304292

Bibliotheek

Wilt u een krantje lezen, een mooie roman lenen, iets op zoeken op internet of een speciaal boek over Schiermonnikoog of de Wadden halen? Iets uitprinten of uw laatste favoriete tijdschrift lezen? Moet u in uw vakantie af en toe werken? Kom dan naar de Bieb in het Dorpshuis! Er zijn computers beschikbaar, er is gratis WIFI, een grote leestafel, koffie en thee, een diverse collectie boeken voor lezers van 0 tot 100! Kinderen tot 18 jaar zijn gratis lid. Zie ook pagina 13. Duizenden E-book en luisterboek titels zijn te downloaden op uw Tablet/IPad/E-reader of op uw smartphone met een abonnement op de bibliotheek. Wij helpen u graag verder. Bent u elders in Nederland lid dan kunt u gratis gastlenen op vertoon van uw pasje. Of sluit voor € 5,- een abonnement af. Deze lente zijn er meerdere workshops.

Meer informatie: www.ontdekdebieb.nl

Massing Massage

Bij Massagepraktijk Massing aan de Sintebloem kunt u terecht voor een sportmassage, klassieke ontspanningsmassage, drukpuntmassage, traditionele Thaise massage of een combinatie van verschillende therapeutische massagetechnieken. Alles ter verbetering van zowel lichamelijke als emotionele klachten, of gewoon ter ontspanning...

Meer informatie: www.massing-massage.nl of
bel 06-12952887

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

Gemeentehuis

Het oudste deel van het gemeentehuis aan de Nieuwestreek werd gebouwd in 1857. Toen het gemeentehuis later wit werd geschilderd, kreeg het de bijnaam ‘het Witte Huis’. In het Witte Huis bevinden zich de raadzaal annex trouwzaal en twee vergaderkamers. In

2006 is de nieuwe kantoorvleugel van het gemeentehuis gebouwd, waarin zich het kantoorgedeelte en archief bevinden. Voor 1857 vergaderde men in het café van het voormalige recht-, raad- en posthuis van het eiland, op de plaats waar nu Hotel van der Werff is gevestigd.

Gemeenteraad

De gemeenteraad van Schiermonnikoog bestaat uit negen leden, afkomstig van de drie plaatselijke partijen: Samen voor Schiermonnikoog, Ons Belang en Schiermonnikoogs Belang. Het college wordt gevormd door de burgemeester en twee wethouders.

Houd rekening met elkaar

Tussen de strandovergangen Badweg (oostelijk van strandpaviljoen Paal 3) en strandpaal 5 (westelijk van strandovergang Jacobspad) is het toegestaan om onder andere te vliegeren, kitesurfen en strandzeilen. Vliegeraars: gebruik bij voorkeur een vlieger die geen overbodig geluid maakt, kijk goed uit en zorg ervoor dat ruim afstand wordt gehouden van mensen en dieren. Komt de huifkar in de buurt of zijn er ruiters? Neem dan uw vlieger even in (niet neerhalen). Wandelaars en overige strandgebruikers: het activiteitenstrand op Schiermonnikoog is relatief klein.

Omdat dit stuk is aangewezen voor het uitvoeren van deze activiteiten moet u zich er dus van bewust zijn dat er snelle voertuigen voorbij kunnen komen. Houd daarmee rekening, zeker met kleine kinderen en loslopende honden.

Vanzelfsprekend houden de vliegeraars rekening met u, maar mocht u behoefte hebben aan meer rustig recreëren raden wij aan een ander stuk strand te kiezen.

Ja, wij willen trouwen... op Schiermonnikoog!

Wilt u trouwen op het kleinste bewoonde Waddeneiland van Nederland? Dat kan! Hier kunt u een onvergetelijke huwelijksdag beleven op een van de breedste stranden van Europa. De sfeervolle trouwlocaties dragen bij aan een unieke, intieme sfeer met volop gelegenheid om de ongerepte schoonheid en rust van het eiland te beleven.

Voordat u gaat trouwen moet u een aantal formele zaken regelen. De gemeente Schiermonnikoog is u hierbij graag van dienst. Via onze website www.schiermonnikoog.nl geven wij u zoveel mogelijk informatie om u voor te bereiden op uw huwelijk.

monnikoog.nl geven wij u zoveel mogelijk informatie om u voor te bereiden op uw huwelijk.

Fairtrade Schiermonnikoog

De landelijke jury van de Fairtrade campagne is lovend over het aantal horecagelegenheden op Schiermonnikoog die Fairtrade producten aanbieden. Ook diverse winkels en verenigingen doen mee zodat we met recht kunnen spreken over ‘Fairtrade Schiermonnikoog’.

Honden

Op het eiland is een aantal routes uitgezet, waar u uw hond onaangetast kunt uitlaten. Deze routes zijn met borden aangegeven. Op de rest van het eiland moeten honden aan de lijn (zie kaart). Op Schiermonnikoog geldt een opruimplicht. Dit wil zeggen dat de begeleider van de hond verplicht is de uitwerpselen van de hond direct op te ruimen.

Dit geldt voor de gehele bebouwde kom, kinderspeelplaatsen en de paden en wegen buiten de bebouwde kom. Op diverse plekken in het dorp staan Depodogs met gratis opruimzakjes. De gebruikte zakjes gooit u in de afvalbakken, die overal in en buiten het dorp staan.

Iets kwijt of gevonden?

Voor verloren en gevonden voorwerpen kunt u terecht bij de gemeente. Op de website www.verlorenofgevonden.nl kunt u alle gevonden en verloren voorwerpen raadplegen en een voorwerp registreren als verloren of als gevonden. Meer informatie kunt u verkrijgen bij de Publieksbalie van het gemeentehuis.

Gemeentehuis
Nieuwestreek 5
Postbus 20,
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-535050
www.schiermonnikoog.nl
postbus20@schiermonnikoog.nl
Op werkdagen geopend
van 8:30 tot 12:00 uur.

KERKNIEUWS

Protestantse Gemeente

De Protestantse Gemeente Schiermonnikoog is in 2006 ontstaan uit het samengaan van de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk.

De gemeente heeft een eigen predikant, ds. Van Rijswijk. Elke zondagochtend om 10:00 uur kunt u een kerkdienst bijwonen. In het hoogseizoen is er kinderopas en kindernevendienst. En op iedere eerste zondag van de maand is er ‘koffiedrinken’ na de dienst, een mooie gelegenheid om elkaar te groeten en ontmoeten.

De kerkdiensten worden in de regel gehouden in de Got Tjark en in de maanden juli en augustus in het Cultureel Ontmoetingscentrum Schiermonnikoog (COS) aan de Langestreek,

omdat deze voormalig gereformeerde kerk meer plaatsen biedt. Ook op Paaszondag en Pinksterzondag wordt de dienst in het COS gehouden. De data en locatie van alle diensten vindt u op de publicatieborden bij de Got Tjark.

Witte Donderdag, 19.30 uur Got Tjark
Goede Vrijdag, 19.30 uur Got Tjark
Eerste paasdag, 10.00 uur COS
Feest van de ten hemel opneming van de Heer, 10.00 uur Got Tjark: bij mooi weer vindt deze viering gewoonlijk in het duin plaats. Meer informatie vindt u vooraf aan de deur.

Ds. N.J. van Rijswijk
tel. 0519-531269
n.j.vanrijswijk@online.nl

Oecumenische meditatie

Lectio Divina: met een monnik samen in de Bijbel lezen. Op uitnodiging van de Protestantse Gemeente is Broeder Paulus, monnik op Schiermonnikoog, bereid gevonden om samen met ieder die dat wil een kort stuk uit de Bijbel te lezen op de wijze van de monniken. De Protestantse Gemeente op het eiland wil graag deze vorm van meditatie aanbieden.

Iedereen is welkom in de Got Tjark van 09:00 tot 10:00 uur op de volgende zaterdagen: 7 juli, 4 augustus en 1 september. Meer informatie via Garda Meerdink tel. 06-53477050

De Sint-Egbertskapel

Aan de Badweg op Schiermonnikoog staat het meest noordelijke katholieke kerkje van Nederland: de ‘Sint-Egbertskapel’.

Elke zondag is daar om 10:30 uur een Eucharistie-viering of Woord- en Communieviering. Op het publicatiebord voor de kerk vindt u een rooster van diensten en voorgang(st)ers, net als bij de VVV.

De Sint-Egbertskapel werd in 1915 door de Groninger architect A.Th. van Elmpst gebouwd.

In 1922 werd naast de kerk een kinderkoloniehuis gebouwd; een R.K.-Vakantiehuis waar kinderen uit de grote steden ‘op verhaal konden komen’. De kruiswegstaties in de kerk herinneren aan deze tijd. U vindt die in vrijwel alle kerken, maar op Schiermonnikoog staan op elke statie kinderen afgebeeld. De moeite waard om te bekijken. Wanneer u de kerk binnenloopt kijk dan ook even omhoog. U ziet dan het fraaie,

houten plafond dat doet denken aan de plafonds van menig kerk aan zee, waar de timmerlieden de spanten maakten zoals zij die gewend waren te maken voor de schepen die zij bouwden. Achter de kerk staat de pastorie.

U bent welkom bij de diensten op zondag of om een kaarsje aan te steken bij Maria of om deel te nemen aan de viering.

Sint Egbert-kapel
Badweg 69
www.sintegbertkapel.nl

Diensten Monniken

De monniken hopen in de loop van 2019 een klooster in de huidige herberg Rijsbergen op Schiermonnikoog te openen. Tot die tijd mogen zij u verwelkomen bij hun diensten in de Sint-Egbertskapel om de eerbied, stilte en hun bescheiden gebed bij te wonen.

Elke maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

17:45 uur Inlooptijd in stilte
18:15 uur Vespers.
Na de vespers is er ongeveer 20 minuten stilte

19:00 uur Completen. Na de completen is er ongeveer 10 minuten stilte

19:30 uur Sluiting van de Sint-Egbertskapel

U kunt aan elk onderdeel apart deelnemen.

Geen diensten: 14-16 en 23-24 augustus.

Badweg 69

www.kloosterschiermonnikoog.nl

HOOG & LAAG WATER

27/06/2018	04:46	LW	-134 cm	18/07/2018	09:09	LW	-146 cm	05/08/2018	10:26	LW	-119 cm	23/08/2018	15:35	LW	-104 cm	10/09/2018	18:11	LW	-144 cm
27/06/2018	11:05	HW	105 cm	18/07/2018	15:26	HW	131 cm	05/08/2018	16:56	HW	103 cm	23/08/2018	22:06	HW	93 cm	11/09/2018	00:27	HW	119 cm
27/06/2018	17:16	LW	-132 cm	18/07/2018	21:46	LW	-155 cm	05/08/2018	23:06	LW	-113 cm	24/08/2018	03:55	LW	-107 cm	11/09/2018	06:26	LW	-132 cm
27/06/2018	23:15	HW	98 cm	19/07/2018	04:05	HW	95 cm	06/08/2018	05:14	HW	77 cm	24/08/2018	10:05	HW	113 cm	11/09/2018	12:25	HW	143 cm
28/06/2018	05:26	LW	-133 cm	19/07/2018	09:50	LW	-141 cm	06/08/2018	11:26	LW	-112 cm	24/08/2018	16:26	LW	-114 cm	11/09/2018	18:56	LW	-145 cm
28/06/2018	11:36	HW	111 cm	19/07/2018	16:05	HW	125 cm	06/08/2018	17:44	HW	98 cm	24/08/2018	22:45	HW	98 cm	12/09/2018	01:05	HW	118 cm
28/06/2018	17:56	LW	-132 cm	19/07/2018	22:25	LW	-146 cm	07/08/2018	00:10	LW	-108 cm	25/08/2018	04:34	LW	-114 cm	12/09/2018	07:05	LW	-137 cm
28/06/2018	23:56	HW	96 cm	20/07/2018	04:56	HW	89 cm	07/08/2018	06:34	HW	80 cm	25/08/2018	11:05	HW	120 cm	12/09/2018	13:16	HW	142 cm
29/06/2018	06:06	LW	-132 cm	20/07/2018	10:41	LW	-132 cm	07/08/2018	12:40	LW	-107 cm	25/08/2018	17:16	LW	-119 cm	12/09/2018	19:36	LW	-144 cm
29/06/2018	12:16	HW	116 cm	20/07/2018	17:06	HW	116 cm	07/08/2018	19:14	HW	98 cm	25/08/2018	23:26	HW	100 cm	13/09/2018	01:56	HW	116 cm
29/06/2018	18:30	LW	-132 cm	20/07/2018	23:16	LW	-133 cm	08/08/2018	01:26	LW	-108 cm	26/08/2018	05:26	LW	-117 cm	13/09/2018	07:46	LW	-140 cm
30/06/2018	00:36	HW	93 cm	21/07/2018	05:35	HW	83 cm	08/08/2018	08:05	HW	91 cm	26/08/2018	11:36	HW	124 cm	13/09/2018	14:01	HW	138 cm
30/06/2018	06:35	LW	-132 cm	21/07/2018	11:36	LW	-119 cm	08/08/2018	14:06	LW	-112 cm	26/08/2018	17:56	LW	-121 cm	13/09/2018	20:16	LW	-140 cm
30/06/2018	12:51	HW	119 cm	21/07/2018	18:06	HW	105 cm	08/08/2018	20:35	HW	105 cm	26/08/2018	23:55	HW	101 cm	14/09/2018	02:36	HW	112 cm
30/06/2018	19:06	LW	-131 cm	22/07/2018	00:16	LW	-120 cm	09/08/2018	02:40	LW	-116 cm	27/08/2018	06:01	LW	-120 cm	14/09/2018	08:15	LW	-139 cm
01/07/2018	01:10	HW	90 cm	22/07/2018	06:34	HW	80 cm	09/08/2018	09:05	HW	106 cm	27/08/2018	12:11	HW	127 cm	14/09/2018	14:36	HW	129 cm
01/07/2018	07:06	LW	-132 cm	22/07/2018	12:36	LW	-108 cm	09/08/2018	15:16	LW	-123 cm	27/08/2018	18:31	LW	-123 cm	14/09/2018	20:46	LW	-132 cm
01/07/2018	13:26	HW	118 cm	22/07/2018	18:54	HW	96 cm	09/08/2018	21:45	HW	112 cm	28/08/2018	00:36	HW	103 cm	15/09/2018	03:00	HW	107 cm
01/07/2018	19:35	LW	-129 cm	23/07/2018	01:16	LW	-112 cm	10/08/2018	03:42	LW	-124 cm	28/08/2018	06:36	LW	-123 cm	15/09/2018	08:56	LW	-133 cm
02/07/2018	01:45	HW	85 cm	23/07/2018	07:44	HW	82 cm	10/08/2018	10:16	HW	120 cm	28/08/2018	12:45	HW	129 cm	15/09/2018	15:16	HW	116 cm
02/07/2018	07:36	LW	-131 cm	23/07/2018	13:46	LW	-105 cm	10/08/2018	16:25	LW	-133 cm	28/08/2018	19:06	LW	-125 cm	15/09/2018	21:15	LW	-120 cm
02/07/2018	14:00	HW	115 cm	23/07/2018	20:05	HW	92 cm	10/08/2018	22:50	HW	117 cm	29/08/2018	01:11	HW	105 cm	16/09/2018	03:36	HW	100 cm
02/07/2018	20:05	LW	-126 cm	24/07/2018	02:26	LW	-112 cm	11/08/2018	04:51	LW	-129 cm	29/08/2018	07:06	LW	-126 cm	16/09/2018	09:31	LW	-121 cm
03/07/2018	02:14	HW	79 cm	24/07/2018	09:06	HW	90 cm	11/08/2018	11:16	HW	130 cm	29/08/2018	13:16	HW	130 cm	16/09/2018	15:45	HW	102 cm

Het Getij

MEER GETIJDENTABELLEN? BEKIJK ONZE SCHIER APP

24/07/2018	14:56	LW	-110 cm	11/08/2018	17:36	LW	-141 cm	29/08/2018	19:36	LW	-126 cm	10/09/2018	18:11	LW	-144 cm
24/07/2018	21:14	HW	93 cm	11/08/2018	23:46	HW	117 cm	30/08/2018	01:35	HW	104 cm	11/09/2018	00:27	HW	119 cm
25/07/2018	03:25	LW	-117 cm	12/08/2018	05:51	LW	-133 cm	30/08/2018	07:36	LW	-128 cm	11/09/2018	06:26	LW	-132 cm
25/07/2018	09:44	HW	100 cm	12/08/2018	12:06	HW	136 cm	30/08/2018	13:57	HW	128 cm	11/09/2018	12:25	HW	143 cm
25/07/2018	15:55	LW	-118 cm	12/08/2018	18:29	LW	-149 cm	30/08/2018	20:06	LW	-124 cm	11/09/2018	18:56	LW	-145 cm
25/07/2018	22:20	HW	96 cm	13/08/2018	00:35	HW	116 cm	31/08/2018	02:25	HW	101 cm	12/09/2018	01:05	HW	118 cm
26/07/2018	04:15	LW	-122 cm	13/08/2018	06:46	LW	-137 cm	31/08/2018	08:06	LW	-127 cm	12/09/2018	07:05	LW	-137 cm
26/07/2018	10:46	HW	109 cm	13/08/2018	12:56	HW	139 cm	31/08/2018	14:15	HW	124 cm	12/09/2018	13:16	HW	142 cm
26/07/2018	16:56	LW	-123 cm	13/08/2018	19:16	LW	-153 cm	31/08/2018	20:30	LW	-121 cm	12/09/2018	19:36	LW	-144 cm
26/07/2018	22:55	HW	96 cm	14/08/2018	01:30	HW	114 cm	01/09/2018	02:45	HW	97 cm	13/09/2018	01:56	HW	116 cm
27/07/2018	05:05	LW	-124 cm	14/08/2018	07:26	LW	-142 cm	01/09/2018	08:36	LW	-125 cm	13/09/2018	07:46	LW	-140 cm
27/07/2018	11:05	HW	115 cm	14/08/2018	13:41	HW	141 cm	01/09/2018	15:06	HW	118 cm	13/09/2018	14:01	HW	138 cm
27/07/2018	17:36	LW	-125 cm	14/08/2018	19:58	LW	-156 cm	01/09/2018	20:55	LW	-117 cm	13/09/2018	20:16	LW	-140 cm
27/07/2018	23:46	HW	95 cm	15/08/2018	02:16	HW	111 cm	02/09/2018	03:20	HW	93 cm	14/09/2018	02:36	HW	112 cm
28/07/2018	05:46	LW	-124 cm	15/08/2018	08:12	LW	-146 cm	02/09/2018	09:09	LW	-123 cm	14/09/2018	08:15	LW	-139 cm
28/07/2018	11:50	HW	120 cm	15/08/2018	14:26	HW	139 cm	02/09/2018	15:40	HW	111 cm	14/09/2018	14:36	HW	129 cm
28/07/2018	18:16	LW	-125 cm	15/08/2018	20:38	LW	-154 cm	02/09/2018	21:35	LW	-112 cm	14/09/2018	20:46	LW	-132 cm
29/07/2018	00:16	HW	95 cm	16/08/2018	03:00	HW	107 cm	03/09/2018	04:06	HW	89 cm	15/09/2018	03:00	HW	107 cm
29/07/2018	06:15	LW	-125 cm	16/08/2018	08:45	LW	-146 cm	03/09/2018	09:55	LW	-117 cm	15/09/2018	08:56	LW	-133 cm
29/07/2018	12:31	HW	123 cm	16/08/2018	15:06	HW	133 cm	03/09/2018	16:36	HW	102 cm	15/09/2018	15:16	HW	116 cm
29/07/2018	18:56	LW	-125 cm	16/08/2018	21:19	LW	-147 cm	03/09/2018	22:36	LW	-103 cm	15/09/2018	21:15	LW	-120 cm
30/07/2018	00:50	HW	95 cm	17/08/2018	03:40	HW	101 cm	04/09/2018	04:44	HW	86 cm	16/09/2018	03:36	HW	100 cm
30/07/2018	06:56	LW	-127 cm	17/08/2018	09:26	LW	-140 cm	04/09/2018	10:55	LW	-107 cm	16/09/2018	09:31	LW	-121 cm
30/07/2018	13:06	HW	124 cm	17/08/2018	15:51	HW	124 cm	04/09/2018	17:30	HW	95 cm	16/09/2018	15:45	HW	102 cm
30/07/2018	19:26	LW	-126 cm	17/08/2018	21:56	LW	-134 cm	04/09/2018	23:36	LW	-92 cm	16/09/2018	21:51	LW	-105 cm
31/07/2018	01:25	HW	94 cm	18/08/2018	04:21	HW	94 cm	05/09/2018	05:55	HW	86 cm	17/09/2018	03:54	HW	93 cm
31/07/2018	07:20	LW	-129 cm	18/08/2018	10:05	LW	-129 cm	05/09/2018	12:10	LW	-98 cm	17/09/2018	10:06	LW	-104 cm
31/07/2018	13:46	HW	123 cm	18/08/2018	16:25	HW	111 cm	05/09/2018	18:54	HW	93 cm	17/09/2018	16:24	HW	88 cm
31/07/2018	19:55	LW	-126 cm	18/08/2018	22:36	LW	-118 cm	06/09/2018	00:55	LW	-88 cm	17/09/2018	22:26	LW	-88 cm
01/08/2018	01:54	HW	91 cm	19/08/2018	04:55	HW	87 cm	06/09/2018	07:35	HW	96 cm	18/09/2018	04:45	HW	87 cm
01/08/2018	07:56	LW	-129 cm	19/08/2018	10:45	LW	-113 cm	06/09/2018	13:34	LW	-101 cm	18/09/2018	10:55	LW	-86 cm
01/08/2018	14:16	HW	121 cm	19/08/2018	17:04	HW	97 cm	06/09/2018	20:20	HW	101 cm	18/09/2018	17:36	HW	77 cm
01/08/2018	20:25	LW	-124 cm	19/08/2018	23:14	LW	-101 cm	07/09/2018	02:20	LW	-97 cm	18/09/2018	23:15	LW	-72 cm
02/08/2018	02:46	HW	88 cm	20/08/2018	05:35	HW	82 cm	07/09/2018	08:50	HW	112 cm	19/09/2018	05:54	HW	84 cm
02/08/2018	08:26	LW	-128 cm	20/08/2018	11:39	LW	-96 cm	07/09/2018	15:00	LW	-116 cm	19/09/2018	11:54	LW	-69 cm
02/08/2018	14:56	HW	117 cm	20/08/2018	18:10	HW	87 cm	07/09/2018	21:25	HW	110 cm	19/09/2018	18:35	HW	72 cm
02/08/2018	20:55	LW	-122 cm	21/08/2018	00:15	LW	-87 cm	08/09/2018	03:30	LW	-110 cm	20/09/2018	00:45	LW	-62 cm
03/08/2018	03:16	HW	84 cm	21/08/2018	06:44	HW	82 cm	08/09/2018	09:55	HW	126 cm	20/09/2018	07:14	HW	89 cm
03/08/2018	08:56	LW	-126 cm	21/08/2018	13:05	LW	-85 cm	08/09/2018	16:10	LW	-129 cm	20/09/2018	13:56	LW	-71 cm
03/08/2018	15:26	HW	113 cm	21/08/2018	19:24	HW	82 cm	08/09/2018	22:35	HW	117 cm	20/09/2018	20:10	HW	78 cm
03/08/2018	21:25	LW	-121 cm	22/08/2018	01:56	LW	-85 cm	09/09/2018	04:36	LW	-119 cm	21/09/2018	02:26	LW	-73 cm
04/08/2018	03:35	HW	80 cm	22/08/2018	08:04	HW	89 cm	09/09/2018	10:44	HW	136 cm	21/09/2018	08:35	HW	101 cm
04/08/2018	09:36	LW	-124 cm	22/08/2018	14:26	LW	-91 cm	09/09/2018	17:16	LW	-138 cm	21/09/2018	15:00	LW	-89 cm
04/08/2018	15:55	HW	108 cm	23/08/2018	02:56	LW	-96 cm	09/09/2018	23:30	HW	120 cm	21/09/2018	21:30	HW	90 cm
04/08/2018	22:10	LW	-119 cm	23/08/2018	09:25</										

Huur een luxe ingerichte tent op camping Seedune.

SNEL
BOEKEN
VOL=VOL

www.ingerichtetenten.nl

Op de camping staan 30 nieuwe boog- en piramidetenten voor u klaar. De grote zonneluifel zorgt voor veel schaduw en extra leefruimte. Een koelkast, een kookcomfort, vaste bedden, en volledige keukeninrichting zorgen voor alle luxe. Verhuur tot maximaal 6 personen per tent.

GLAMPING: Luxe kamperen, alle gemakken, maar toch lekker buiten!

HUISJE "Lente" TE HUUR

NIET NIEUW

Veel privacy en tuin op het zuiden.
www.lente.nl 06-15155902

Looking for unique
spectacular expeditions in
Unesco World Heritage?
Live Life Waddensea?
Our most beautiful place
in the Netherlands?
Come join us!

Jelle Bos

BELEEF LAUWERSOOG

